

مرکز نشر و گسترش معارف و ارزشهای ماندگار انتظامی و دفاع مقدس

سوالات مربوط به درس

«آشنایی با دفاع مقدس»

مرکز نشر و گسترش معارف و ارزشهای ماندگار انتظامی و دفاع مقدس

بسم الله الرحمن الرحيم

۱– مناقشات مرزی ایران و عراق در چه سالی آغاز گردید؟

اختلافات مرزی ایران و عراق به دوران حکومت سلسله ی صفوی در ایران و دولت عثمانی که عراق بخشی از خاک آن بوده است ، باز می گردد.سلطان محمد دوم ، پادشاه عثمانی در سال ۱۴۵۳ میلادی با فتح قسطنطنیه ، به حیات هزار ساله امپراطوری روم شرقی(بیزانس) خاتمه داد و با تاسیس امپراطوری نیرومند عثمانی، درصدد کشور گشایی برآمد، که ایران از جمله اهداف آن بود.

سلسله صفوی را نیز شاه اسماعیل صفوی در سال ۱۵۰۲ میلادی در ایران تاسیس کرد،که هدف اصلی آن ،حفظ تمامیت ارضی ایران از خطر هجوم ترکان عثمانی بود.صفویان برای مقابله با تفوق مذهبی عثمانی ها ، مذهب شیعه را به عنوان دین رسمی مردم ایران ترویج کردند ، که در حل اختلافات داخلی و تحکیم وحدت، نقش بسزایی داشت؛ تا حدی که مانع استیلای عثمانی ها بر ایران شد.

در اوایل قرن دهم هجری شاه اسماعیل صفوی موفق شد با کمک ایلات و عشایر شیعی مذهب آذربایجان و گیلان، حکومت‌های مستقل محلی و نظام ملوک الطوایفی را در گستره سرزمین ایران برانداخته و دولت مرکزی قدرتمندی را به نام صفویه در ایران تأسیس نماید. این امر از لحاظ سیاسی و مذهبی موجبات نارضایتی و ناراحتی همسایه غربی ایران یعنی امپراطوری عظیم عثمانی فراهم گردید که ادعای خلافت بر مسلمین را داشت. و مایل به قدرتمند شدن ایران در منطقه نبود و آن را رقیبی برای خود می‌پنداشت.

در نتیجه جنگ‌های خونین ایران و عثمانی که در حقیقت، جنگ تضاد منافع دو ابر قدرت منطقه‌ای بود آغاز شد که تا پنج قرن بعد و انحلال امپراتوری عثمانی که حدود ۲۴ جنگ بین این دو دولت بود، واقع شد که اولین آن نبرد معروف چالدران در ۹۱۴ هجری قمری و آخرین آن در سال ۱۲۳۸ هجری قمری (در زمان سلطنت فتحعلی شاه قاجار) رخ داد.

در این جنگ‌ها که در دوران سلسله‌های صفویه، زندیه، افشاریه و قاجاریه به وقوع پیوست هر گاه که ایران از نظر نظامی فاقد قدرت بود عثمانی‌ها پیروز شده و قسمتی از ولایات قفقاز و آذربایجان و کردستان را تصرف می‌کردند و زمانی که سپاه ایران پیروز می‌شد عثمانی‌ها را به عقب رانده و بر بین‌النهرین (عراق امروزی) و بخش‌های شرقی ترکیه امروزی تسلط می‌یافتند.

علت اصلی اختلافات ایران و عثمانی بر این مبناءاستوار بود که حکومت ایران ولایتی بود و حکومت عثمانی خلافتی.

۲– چهار مورد مشترک قراردادهای مرزی بین ایران و عثمانی (عراق) را بنویسید؟

الف – اختلاف سرحدی دو دولت و توسعه طلبی حکام عثمانی و چشم داشت آنها به قسمت‌هایی از خاک ایران به خصوص به ولایت گرجستان، ارمنستان، آذربایجان، کردستان و عراق و متقابلاً علاقه ی ایرانیان به عراق به خاطر مقابر ائمه مورد احترام و اعتقاد پیشینیان.

ب – اختلاف مذهبی ناشی از شیعه بودن ایرانیان و سنی بودن عثمانی‌ها که در تداوم اختلاف‌های دو کشور نقش اساسی را ایفاد می‌کرد.

ج – بدرفتاری حکام و مأموران دولت عثمانی با زوار ایرانی که برای زیارت عتبات عالیات به بین‌النهرین (عراق) عزیمت می‌کردند.

د – تحریک و آتش‌افروزی کشورهای اروپایی برای برافروختن آتش جنگ بین ایران و عثمانی، به منظور تضعیف این دو ابر قدرت شرقی و تأمین امنیت و منافع خود.

ه – اوضاع نابسامان داخلی ایران در زمان‌های مختلف ناشی از بی‌ثباتی حکومت‌های استبداد و بی‌لیاقتی زمامداران.

و – پناهنده شدن امیران و شاهزادگان ناراضی و یاغی ایران و عثمانی به کشورها و دربارهای یکدیگر.

ز – وضعیت ایلات و عشایر سرحدی و مرز نشین و ییلاق و قشلاق کردن آنها در ولایات مرزی دو کشور که برای استفاده از مراتع بین دو کشور تردد می‌کردند و بر حسب منافع خود، مکرراً ترک تابعیت و تجدید تابعیت نموده و باعث بر هم خوردن روابط دو کشور می‌شدند

۳– وضعیت سیاسی ایران قبل از جنگ را توضیح دهید؟

از روزهای آغازین پیروزی انقلاب اسلامی،کشور جمهوری اسلامی ایران دچار بروز برخی از اختلافات در بین گروههای سیاسی افرادی که در رأس حکومت بودند شد. در همین شرایط بعضی درگیری ها در سطح بعضی از استانها و شهرها مشاهده گردید و در برخی از نقاط، کشور دچار مشکلات امنیتی گردید.

احزاب و گروه های سیاسی به صورت فراگیر در سطح همه کشور فعالیت های سیاسی خود را به شدت ادامه می دادند. علاوه بر فعال شدن برخی از احزاب قدیمی مانند جبهه ملی، نهضت آزادی، گروه فدائیان اسلام، حزب ملت ایران و حزب توده، احزاب جدیدی مانند حزب جمهوری اسلامی، جنبش مسلمانان مبارز، حزب خلق مسلمان و سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی تشکیل و فعالیت می نمود.

همچنین تلاش زیادی برای توسعه نگرانی و ناآرامی در بعضی از شهرهای بلوچ نشین استان سیستان و بلوچستان نیز صورت گرفت. امام خمینی(ره) برای بررسی مسائل آن منطقه و رسیدگی به وضع مردم، حجت الاسلام سیدعلی خامنه ای را برای رسیدگی به کمبودها و محرومیت های مردم بلوچ در ۹ فروردین ۱۳۵۸ به آن استان اعزام نمود. ایشان در حکم خود مرقوم فرمودند: «در طول پنجاه سال رژیم سفاک پهلوی، همیشه برادران و خواهران منطقه بلوچستان و سیستان مورد ظلم و

جور بودند. لذا جنابعالی به آن منطقه رفته به خواستهای اهالی محترم آن مناطق رسیدگی نمایید و انتظارات مردم دلیر آن دیار را برای اینجانب و اولیای امور گزارش دهید.»

علاوه بر ناآرامی های فوق در استان های مختلف از سوی عوامل وابسته به رژیم بعث عراق و یا گروه های چپ، گروه فرقان نیز که بعضا به صورت مخفیانه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی تشکیل شده بود، دست به کار ترور برخی از شخصیت های مهم انقلاب اسلامی شد. از جمله آیت الله مرتضی مطهری، رئیس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی در شب ۱۲ اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۸ از سوی این گروه درست چند روز پس از ترور اولین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی (سپهبد قرنی)، جلوی منزل خود در قلهک تهران مورد حمله ی مسلحانه قرار گرفته و به شهادت رسیدند.

همچنین حاج مهدی عراقی از یاران امام خمینی(ره) و فرزندش حسام نیز توسط گروه فرقان وآیت الله سید محمدعلی قاضی طباطبائی از علمای برجسته آذربایجان و امام جمعه تبریز که نقش مؤثری در پیشبرد نهضت اسلامی در آذربایجان داشت، به شهادت رسیدند.

با پیروزی انقلاب اسلامی، برخی از اقدامات ذیل برای تضعیف جریان انقلاب و جلوگیری از تشکیل نظام با ثبات جدید در ایران، صورت گرفت :

(۱)- ترور علمای تأثیر گذار و روحانیون پر نفوذ طرفدار امام خمینی در سراسر کشور.

(۲)- فعالیت و تبلیغات گسترده به منظور انحلال و نابودی ارتش و جلوگیری از تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

(۳)- توسعه اختلافات قومی و تلاش برای واگرایی اقوام ایرانی از یکدیگر.

(۴)- سعی در عدم تشکیل یک حکومت مردمی مقتدر مبتنی بر تفکر اسلامی و نیز مشکل آفرینی در جهت ایجاد بسترهای قانونی و تشکیل نهادهای مؤثر.

(۵) در ایران نهادهای مردمی شکل گیری نشده بود و تمام تصمیمات توسط شورای انقلاب گرفته می شد.

۴- وضعیت اقتصادی قبل از جنگ را توضیح دهید؟

ایران در زمان مسئولیت دولت موقت، دچار آشفتگی های ناشی از تغییر رژیم بود. در همان دو ماهه اول پس از سقوط نظام شاهنشاهی، کشور درگیر همه پرسی به منظور تعیین شکل و ماهیت نظام جدید و همچنین استقرار نهادهای جمهوری اسلامی و نیز تثبیت نظام برآمده از انقلاب اسلامی بود. ذخایر ارزی ایران توسط ایادی رژیم گذشته به یغما رفته بود و صادرات نفت به رژیم اشغالگر قدس و آفریقای جنوبی قطع شده بود.

در بدو شروع جنگ، گرچه درآمدهای نفتی ایران وضع مناسبی داشت ولی تولید نفت ایران نسبت به دو سال قبل از آغاز جنگ، کاهش یافته بود و تعاملات اقتصادی ایران نسبت به دوره رژیم گذشته تا حدود زیادی محدود شده، از نظر اقتصادی توسط آمریکا و برخی از کشورهای اروپای غربی تحریم و قیمت نفت نیز به شدت کاهش یافته بود.

۵–وضعیت نظامی ایران قبل از جنگ را توضیح دهید؟

با فروپاشی نظام شاهنشاهی و تشکیل نظام جمهوری اسلامی در ایران، مبانی، ساختارها و مؤلفه های قدرت نظامی در کشور دچار تغییر و دگرگونی عمیق شد. دکترین نظامی ایران در رژیم شاهنشاهی بر اساس دکترین پیمان سنتو تعریف شده بود و ساختار و تجهیزات ارتش هم بر همین مبنا تهیه شده بود که با پیروزی انقلاب اسلامی، به دلیل روشن نبودن وضعیت کاری و خدمتی، بسیاری از اعضای ارتش به پادگانهای خود نرفتند. برای مردم هم مهمترین مسئله اطمینان از بی طرف باقیماندن ارتش و پیوستن کامل آنها به حرکت انقلابی ملت بود. در چنین شرایطی در پادگانها و پایگاه های نظامی، عملاً نظام فرماندهی، سلسله مراتب و انضباط وجود نداشت. برای مدیریت پادگان ها، از سوی ارتشی های وفادارتر به انقلاب، شوراهای اسلامی در هر پادگان و مرکز نظامی تشکیل شد و آنها افرادی را به عنوان فرمانده در هر رده مشخص می کردند.[1]

پس از پیروزی انقلاب، تمام امرای ارتش به دلیل وابستگی به نظام شاهنشاهی، بازنشسته و یا با روش های دیگر از ارتش جدا شدند و استعداد نیروی انسانی ارتش، کاهش یافت.

همچنین دولت موقت اجازه داد که اعضای ثابت ارتش به یگان های شهرهای خود، منتقل گردند. بنابراین افراد از حوزه تخصصی خود جدا و به واحدهایی بدون توجه به تخصص خویش، ملحق شدند. براین اساس به ساختار و سازمان ارتش یک لطمه اساسی وارد شد.

پس می توان گفت ظرف دو سال قبل از آغاز جنگ، توان نظامی ایران نه تنها توسعه نیافت و تقویت نشد بلکه عملاً به طور مرتب از نظر تجهیزاتی و پشتیبانی تضعیف گردیده و تحلیل رفت.

اگر چهارمؤلفه «ساختار و سازمان»، «نیروی انسانی»، «تجهیزات» و «آموزش» را پیش نیاز آمادگی رزمی بدانیم، مشخص می شود که گرچه ارتش دارای تجهیزات، امکانات و جنگ افزارهای فراوان و نسبتاً پیشرفته ای بود، اما انسجام و نظام فرماندهی خود ا تا حد زیادی از دست داده بود و دارای یک ساختار مستقل از امریکا نیز نبود. تسلیحات و تجهیزات نظامی ایران در آستانه جنگ، در نیروهای زمینی ،هوایی ودریایی پیشرفته تر از تجهیزات و جنگ افزارهای ارتش عراق بود،ولی با این حال نیاز به بازسازی روحی، فکری و همچنین کسب آمادگی های بیشتری داشت.در آستانه جنگ ، آمار تعداد اعضای نیروهای مسلح به دلیل کاهش دوره خدمت سربازی از ۲ سال به یک سال و ترخیص هزاران نفر از اعضای ارتش به ۲۵۰هزارنفر کاهش یافت. خروج نزدیک به ۷۵۰۰۰ نفر مستشار آمریکایی و خلع راس هرم ارتش و عدم توانایی از استفاده تجهیزات مدرن نظامی از موارد دیگری بود که موجب کاهش توانایی ارتش شده بود.

۶- وضعیت سیاسی عراق قبل از جنگ را توضیح دهید؟

در دوران حزب بعث، رئیس جمهور در عراق همه کاره بود و به عنوان رئیس دولت، نخست وزیر، فرمانده کل نیروهای مسلح و رئیس شورای فرماندهی انقلاب عراق، حق تصمیم‌گیریهای ویژه و اختیارات مطلق را داشت.

ظهور و کودتای صدام بر علیه حسن البکر، قدرت رئیس جمهور در عراق را افزایش داد و مجلس را بعنوان ابزاری مؤید تصمیمات صدام حسین بصورت تمام عیار در خدمت وی قرار داد.

ساختار ارتش بعثی عراق به گونه ای بود که صدام خود با فرمانده لشکرها و سپاه ها در تماس بود و سلسله مراتب عمودی گسترده وجود نداشت. و بسیار تمایل داشت تا خود را رهبر جهان عرب بنامد. او فردی خشن، دیکتاتور، ضد شیعه، ضد ایرانیان و دارای تعصب شدید عربی بود. این روحیه و ویژگی های صدام در تمام ارکان رژیم عراق، خود را نشان می داد.

با دیکتاتوری حاکمان عراق در دوران حزب بعث، این کشور به یک ثبات نسبی و پایدار دست یافت و به سرعت خود را از نظر نظامی تقویت نمود. از زمان روی کار آمدن حزب بعث در عراق، این کشور به عنوان یکی از دولت های تحت نفوذ شوروی سابق در منطقه خاورمیانه و جزء بلوک بندی قدرت شرق محسوب می گردید و همواره نگران توسعه قدرت ایران بود.

امام خمینی (ره) درباره حزب بعث می فرمایند : « ما حزب بعث را جنایتکارانی می دانیم که در حال صلح و جنگ در جنایتند. در طول حکومتشان در عراق در حال جنگ نبودند لکن جنایت آنها بر اسلام و مسلمین، برملت عراق، بر مراجع عظام عراق و بر علمای اسلام هر روز واقع می شد و بعد آن هم آن دیوانگی را که در فطرت آنها بود و طغیانگری را که خمیره ذاتی صدام است، آن دیوانگی را عمل کرد و عقلای اسلام و عقلای جهان دست به دست هم دادند که این سنگ را از چاه بیرون بیاورند لکن کار این دیوانه آن طور است که نمی شود این سنگ را بیرون آورد مگر با اسلحه و قوت ایمان. »

به هرحال تاریک ترین دوران مردم عراق، زمان حاکمیت حزب بعث بر این کشور است که جز ویرانی و جنگ ،چیز دیگری نداشت.

۷- وضعیت اقتصادی عراق قبل از جنگ راتوضیح دهید؟

عراق کشوری ثروتمند و سرشار از منابع انرژی بوده واقتصاد آن بر پایه نفت استوار و با بیش از ۱۲۰ میلیارد بشکه ذخایر نفتی دومین کشور نفتی خاورمیانه پس از عربستان می باشد.

با ملی شدن صنعت نفت در عراق در اول ژوئن ۱۹۷۲، ظرف تنها چند سال، عواید نفتی عراق ۱۵ برابر شد.(مجله ی تایم، ۱۹۸۰م : ۲۶) این ثروت بی کران بود که توانست قدرت حزب بعث را پایدار نموده و ارتش عراق را توسعه دهد و این کشور را برای جنگ با ایران آماده کند.

در ماه های آغاز جنگ، عراق با تولید نفتی به اندازه ظرفیت تولیدی ایران و با صادرات حدود ۲/۵ میلیون بشکه در روز، درآمد سرانه نفتی بالاتری نسبت به ایران در اختیار داشت. البته در سال ۱۳۵۷ هجری شمسی درآمد نفتی ایران به مراتب بیشتر از عراق بود ولی با پیروزی انقلاب اسلامی تولید و فروش نفت ایران کاهش چشمگیری یافت. قابل توجه است جمعیت عراق یک سوم جمعیت ایران و طبیعتا درآمد عراق ۳ برابر ایران در وضعیت عادی بود.

۸- وضعیت نظامی عراق قبل از جنگ را توضیح دهید؟

از زمان روی کار آمدن حزب بعث، عراق همواره در پی تقویت و توسعه توان نیروهای مسلح خود بوده است. از این تاریخ، به طور مرتب برکمیت و کیفیت ارتش بعثی عراق افزوده شد. در این دوران، عراق با استفاده از پیمان دوستی ۱۵ ساله با شوروی،که در سال ۱۳۵۱ شمسی مطابق با ۱۹۷۲ میلادی بین دو کشور به امضاء رسیده بود، تمام نیازمندی های تسلیحاتی، آموزشی، تدارکاتی و سازماندهی ارتش بعثی را عمدتاً از شوروی تأمین می کرد.

این کشور توانست با برخی از دولت های اروپایی مانند فرانسه و ایتالیا نیز قراردادهایی به منظور تأمین جنگ افزارها و تجهیزات نظامی منعقد نماید. برمبنای دکترین شوروی، راهبرد قدرت نظامی عراق، بر اساس یک «استراتژی زمین پایه» طرح ریزی شده بود. بنابراین ستون فقرات ارتش عراق متکی بر نیروی زمینی و تشکیل سه سپاه بزرگ، برنامه ریزی شده بود.

هسته اصلی قدرت ضربت نیروی زمینی را یگان های زرهی و قدرت تحرک آن را واحدهای مکانیزه تشکیل می دادند که با آتش پر حجم توپخانه پشتیبانی می شدند. بنابراین ارتش عراق توانسته بود حدود ۵۴۵۰ تانک و نفربر، ۱۵۰۰ عراده توپخانه صحرایی، ۱۲ لشکر زرهی، مکانیزه و پیاده، ۲ تیپ مستقل، ۲۰ تیپ گارد مرزی و ۱۰ تیپ آموزشی به نام احتیاط و ۳۳۶ فروند انواع هواپیما ازجمله ۲۵۰ فروند هواپیمای جنگی و ۳۳۰ فروند انواع بالگرد بود.

در طی جنگ سیر تجهیز نیروی هوایی عراق به هواپیماهای فرانسوی افزایش یافت به گونه ای که در سال های پایانی جنگ و انواع موشکهای هوا به هوا و هوا به سطح مانند اگزو سه **F1-2000**ستون فقرات قدرت هوایی ارتش بعثی را میراژهای و بمبهای لیزری، تشکیل می دادند.

۹- مهمترین اهداف عراق از حمله به ایران را نام ببرید؟

الف- سرنگون کردن نظام نوپای جمهوری اسلامی ایران.(به علت هراس رژیم بعث عراق از رخنه وتأثیرگذاری پیام انقلاب اسلامی در عراق)

ب- تجزیه استان خوزستان و الحاق آن به عراق.

ج- خروج از تنگنای ژئوپلتیک عراق با تصرف سواحل شمال خلیج فارس.

د- حاکمیت مطلق بر آبراه اروند رود و لغو قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر.

ه-کسب رهبری جهان عرب.

و- تسخیر و اشغال جزایر سه گانه ایرانی(ابوموسی،تنب بزرگ و تنب کوچک).

ی- تسلط بر اقتصاد ایران

۱۰-تهاجم سراسری عراق در چه تاریخی شروع شد؟

در ساعت۱۲:۰۰ به وقت بغداد روز ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ نیروی هوائی ارتش عراق با ۱۹۲فروند هواپیمای جنگنده بمب افکن برای انهدام پایگاههای هوائی، فرودگاهها و مراکز حساس و حیاتی ایران حمله هوائی گسترده ای را آغاز نمود.(همان، ۶۵)

هدف از این عملیات هوایی بمباران پایگاه های هوایی تهران، تبریز، دزفول، همدان، بوشهر، شیراز، اصفهان و فرودگاههای کرمانشاه، سنندج و ارومیه بود. ولی با فرا رسیدن شب معلوم شد که نتیجه حمله ی هوائی کاملاً نا موفق بوده و همه ی آسیبی که به ایران وارد شده بود صرفا انهدام یک هواپیمای جنگی و یک هواپیمای مسافربری بود درحالیکه عراق یک فروند هواپیمای بمب افکن سنگین ساخت شوروی از نوع توپولوف شانزده را ازدست داد.

۱۱- موضوع گیری امام دربرابر تهاجم ارتش عراق چه بود؟

تهاجم ارتش بعث عراق به ایران‌اسلامی حادثه ی بسیاربزرگ و یکی از طولانی‌ترین جنگ‌های معاصر در منطقه ی خلیج‌فارس می‌باشد در این روند تدابیر،سیاست ها و خط مشی های حضرت‌امام(ره) در دو مرحله بیان شده است.

الف- مرحله ی اول: چالش‌های امنیتی و نظامی قبل از شروع جنگ

با پیروزی انقلاب‌اسلامی حضرت امام(ره) با اجتناب از سلطه ی هردو ابرقدرت غرب و شرق، خط‌مشی سیاسی کشور را استقلال، آزادی و جمهوری‌اسلامی اعلام فرمودند به یقین برای رهبر انقلاب روشن و آشکار بود که استکبار جهانی به ویژه آمریکا پذیرای سیاست اعلام شده نمی‌باشد و قطعاً مشکلاتی برای رژیم نوپای جمهوری‌اسلامی ایجاد خواهد نمود. لذا تدابیر ارزشمندی را در فراهم نمودن توان بازدارندگی اتخاذ فرمودند. اهم تلاش رهبر کبیر انقلاب اسلامی در جهت حفظ ارتش، تشکیل سپاه پاسداران، تشکیل بسیج مردمی و آگاهی مردم انقلابی متمرکز گردید که بخشی از مهم ترین تدابیر حضرت امام(ره) در مقابله با مخالفان ارتش چنین است :

(۱)- تضعیف ارتش، تضعیف اسلام است تضعیف نکنید البته پاکسازی و تصفیه می‌شوند آنهائی که باقی می‌مانند عزیزند. آنهائی که تضعیف ارتش را می‌خواهند خائنند.

(۲)- شما نظامیان، شما ارتشیان از ما هستید. شما حافظ استقلال کشور هستید هرکس با شما مخالفت کند با استقلال کشور و اسلام مخالفت کرده است.

(۳)- به منظور ایجاد همبستگی بین مردم انقلابی و افراد ارتش روز ۲۹ فروردین ماه را روز ارتش تبیین فرمودند که هم‌اکنون نیز این فرمان تداوم دارد.

(۴)- در شایعه انحلال ارتش توسط گروهک های ضدانقلاب فرمودند : «مردم ارتش را یاری و تقویت کنید آنکه می‌گوید ارتش باید منحل شود، منافق است ارتش باید بماند.»

(۵)- در دوم اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ برای پاسداری و صیانت از انقلاب و ایجاد امنیت و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی، فرمان تشکیل و سازماندهی سپاه‌پاسداران را صادر فرمودند.

(۶)- در پنجم آذرماه ۱۳۵۸ تشکیل ارتش بیست‌میلیونی توسط نیروهای بسیج مردمی را اعلام نمودند و با فراخوانی مردم برای حفظ نظام و انقلاب، جذب، آموزش، سازماندهی و به کارگیری آن ها را به سپاه پاسداران محول و تأکید فرمودند : «اسلام رزمنده می‌خواهد، جنگجو می‌خواهد، در مقابل آنهائی که هجوم می‌کنند به مملکت ما، اسلام مجاهد می‌خواهد درست کند، نمی‌خواهد یک نفر آدم عیاش درست کند.»

(۷)- حضرت امام(ره) تهدید عراق و تمامی تحولات امنیتی در داخل را یک سیکل به هم پیوسته داخل و خارج در چارچوب سیاست‌های آمریکا علیه انقلاب‌اسلامی و نظام جمهوری اسلامی تعریف کردند و این امر نقش بسیار مؤثری در اعتماد به نفس و تسلط روحی و روانی مردم برای مقابله با تجاوز عراق داشت حضرت امام در تاریخ ۱۳۵۹/۶/۲۱ نقش آمریکا در تحریک رژیم بعثی عراق را در آماده شدن برای حمله به ایران متذکر شدند و در تاریخ ۱۳۵۹/۶/۲۷ تصریح می‌نماید که آمریکا عراق را وادار نموده است خون جوانان ما را بریزد و دست آمریکا از آستین دولت عراق بیرون آمده است.

ب- مرحله ی دوم : بعد از تهاجم رژیم بعث عراق

حضرت امام(ره) با تفسیر ماهیت معنوی جنگ با تأکید برمفهوم جنگ، جنگ‌اسلام و کفر و «صدام عامل آمریکا» بهم پیوستگی جنگ و انقلاب را مشخص و ماهیت تجاوز به ایران را روشن ساختند و مقاومت همه جانبه با تأکید بر نیروهای بسیج مردمی برای مقابله با مهاجمین عراقی را اعلام نمودند.

(۱)- در ۱۳۵۹/۶/۳۱ فرمودند: « این صدام حسین‌است که به واسطه ی تحریک آمریکا به ما حمله کرده است»

(۲)- ساختار و سازمان دفاعی برای مقاومت با تشکیل شورای عالی دفاع و صدور فرامین جدید به منظور هماهنگی نیروهای مسلح و نیروهای مردمی را ابلاغ فرمودند.

(۳)- حضرت امام(ره) در یک عملیات روانی برعلیه صدام و رژیم بعثی به ملت‌یران اطمینان می‌دهند که یک دزدی آمده است سنگی انداخته و فرار کرده و در قبال اسلام‌گرایی صدام نیز می‌فرمایند : « صدام حسین به حسب حکم شرعی کافر است» و جرم ملت ایران را مخالفت با آمریکا تعیین می‌کند.

(۴)- موضع‌گیری رهبر انقلاب در برابر تهاجم سراسری ارتش عراق در اوضاع نابسامان سیاسی و اقتصادی کشور مبتنی بر عنصر ایمان و توکل برخدا بود. وی در این خصوص می فرماید :

« من از ملت ایران خواهانم که در هر مسئله‌ای که پیش می‌آید قوی باشند، قدرتمند باشند، متکی به خدای تبارک و تعالی باشند و از هیچ چیز باک نداشته باشند ما از آن قدرت‌های بزرگ نترسیدیم این صدام که قدرتی ندارد، عراق چیزی نیست

(۵)- سخنان ملکوتی امام‌راحل(ره) که از قلب مطمئن و جان آرام او سرچشمه می‌گرفت روحیه ی مردم و مسئولان و نیروهای مسلح را تقویت نمود و اتکال آن ها را به خدا بیشتر کرد و انگیزه دفاع و مبارزه با دشمن را در آنان به ویژه جوانان جان برکف میهن‌اسلامی بالا برد تا جائی که فرمودند :

«هروقتی که مقتضی بشود من پیامی به ملت خواهم داد و به صدام‌حسین و امثال او ثابت خواهم کرد که اینها، این اذناب آمریکا قابل‌ذکر نیستند

(۶)- امام‌راحل(ره) با تحقیر دشمن مردم را به مبارزه و حتی شکست دشمن امیدوار کردند و این صحنه های اعجاز آفرین ولایت فقیه در نظام جمهوری‌اسلامی است که در بحرانی ترین شرایط با در دست گرفتن سکان، کشتی نظام را از تزلزل نجات می‌دهد و ثابت می‌کند که جوهر اقتدار نظام و امنیت کشور ولایت فقیه است.

(۷)- حضرت امام(ره) تکلیف ملت ایران و نیروهای‌مسلح جمهوری‌اسلامی ایران را در واکنش به تجاوز رژیم بعثی اینگونه تبیین می‌کنند :

«جنگ، جنگ است و عزت و شرف میهن و دین ما در گرو همین مبارزات است جوانمردی ارتش و سایر قوای مسلحه مثل سپاه‌پاسداران و دیگران ما را به یاد جوانمردی‌های صدر اسلام انداخت»

تکلیف ما این است که از اسلام صیانت کنیم و حفظ کنیم اسلام را. کشته بشویم تکلیف را عمل کرده‌ایم، بکشیم هم تکلیف را عمل کرده‌ایم. این همان منطقی است که ما در اول هم، که با این رژیم فاسد پهلوی مخالفت می‌کردیم، منطق ما همین بود. منطق این نبود که ما حتماً باید پیش ببریم. منطق این بود که برای اسلام مشکلات پیدا شده است. احکام اسلام دارد از بین می‌رود. مظاهر اسلام دارد از بین می‌رود و ما مکلفیم که هرچه قدرت داریم با آن ها مقابله کنیم کشته هم شدیم اهمیتی ندارد. شما هیچ وقت از هیچ چیز هراس نداشته باشید شما برای حفظ اسلام دارید جنگ می‌کنید و برای نابودی اسلام. الان اسلام به تمام در مقابل کفر واقع شده است و شما باید از اسلام پاسداری کنید و حمایت کنید و دفاع‌کنید. دفاع یک امر واجبی است برهمه کس. و برهرکس که هر مقدار قدرت دارد باید دفاع بکند از اسلام» بی‌ثباتی اولیه حاصل از پیامدهای تهاجم عراق با دعوت مردم به آرامش نه‌تنها به رفع نگرانی از تهدید موجودیت نظام انجامید بلکه رزمندگان اسلام موفق شدند متجاوزین را از رسیدن به اهداف از پیش‌تبیین شده محروم نمایند.

۱۲- دلایل ادامه جنگ بعد از فتح خرمشهر چه بود؟

الف- عدم پذیرش معاهده ی ۱۹۷۵ وادامه حضور ارتش عراق در بخشی از سرزمین های ایران

گرچه با پایان یافتن عملیات بیت المقدس، ایران توانسته بود تجاوز ارتش عراق را دفع نماید و سرزمین های خود را آزاد سازد و قوای دشمن را تا مرز عقب براند ولی هنوز بخش هایی از کشور از جمله مناطق مرزی غرب مانند ارتفاعات مسلط بر شهرهای سومار، قصرشیرین، گیلانغرب و مهران، ارتفاعات میمک و نفت شهر.

- بخشی از مرز شلمچه تا اروند رود به وسعت حدود ۱۰۰۰ کیلومتر مربع، همچنان در دست ارتش عراق باقی مانده بود.

– ادامه‌ی حضور قوای عراق در بخشی از اراضی ایران به مفهوم آن بود که دولت عراق در برابر خواسته های ایران، تسلیم نشده و می خواهد با گروگان گرفتن آنها، معاهده‌ی ۱۹۷۵ الجزایر را در مذاکره با ایران تغییر دهد.

ب– تصور ایران از قدرت یافتن

پیروزی های نظامی مستمر ایران در جبهه های جنگ و انجام چهار عملیات پی در پی و موفق، موجب شد تا جمهوری اسلامی احساس نماید که دارای توانایی نظامی لازم برای غلبه نهایی بر ارتش عراق و شکست صدام حسین می باشد. بنابراین می تواند با ادامه عملیات نظامی به اهداف بلندتری در جنگ دست یابد.

ایران احساس می کرد جنگ به جایی رسیده است که می تواند از موضع بالا و برتر حرف بزند، بنابراین باید شور جهاد را حفظ کند.

ج– عدم ارائه‌ی هیچگونه پیشنهاد صلح از سوی رژیم بعثی عراق و یا مراجع بین المللی

اگرچه تلاش هایی برای انجام صلح از سوی برخی از سازمانهای بین المللی و بعضی از دولت ها صورت گرفت ولی هیچ یک از این اقدامات، نتوانست ایران را قانع کند که بدون نگرانی از آغاز دوباره جنگ، تنها با آتش بس می تواند به صلحی پایدار دست یابد. این امر، موجب نگرانی ایران از نرسیدن به صلح با پذیرش آتش بس و ایجاد شرایط « نه جنگ و نه صلح » برای مدتی نامعلوم می گشت. مذاکره می توانست سال ها به طول انجامد زیرا طولانی شدن مذاکره به نفع عراق و به ضرر ایران بود.

د– عدم اعتماد به رفتار صدام

با فرض توقف جنگ، چنانچه ایران در مذاکرات با عراق به نتیجه نمی رسید، با توجه به روحیات صدام و وجود یک ارتش سازمان یافته در عراق، ممکن بود دوباره ارتش عراق حملات خود را آغاز کرده و این بار فضاهای بیشتری از کشور را به اشغال خود درآورد. باید توجه داشت که عمده نیروهای ایرانی، بسیجی بوده و طبیعتاً با توقف جنگ به سر کار و زندگی خود باز می گشتند و ایران قادر نبود تا حجم گسترده ای از نیروهای ثابت را در جبهه های جنگ در برابر ارتش عراق برای مدت طولانی حفظ نماید. از سوی دیگر صدام به نقض قول، شهرت داشت و نمی شد روی او حساب باز کرد. بنابراین کسی نمی توانست تضمین بدهد که صدام پس از آتش بس، دوباره جنگ را آغاز نکند.

ه– شرایط نا مساعد دفاعی در مرزهای جنوبی کشور

مرز کشور در جنوب استان خوزستان در یک منطقه ی دشت وسیع قرار داشت که از نظر نظامی عبور از آن ها برای واحدهای زرهی ارتش عراق به سادگی میسر بود. از آنجا که عمده قدرت نظامی ایران متکی بر نیروهای پیاده بود، بنابراین نیاز به رسیدن به یک مانع طبیعی مثل شط العرب (اروند رود) جهت پدافند مطمئن ضروری می نمود. ایران در تلاش بود تا به یک عارضه قابل دفاع در جغرافیای منطقه جنگی دسترسی پیدا کند به گونه ای که از تهاجم دوباره ارتش عراق، ایمن گردد.

و- انتظار مردم برای سرکوبی کامل دشمن

در آن زمان در بین مردم بخصوص خانواده های آسیب دیدگان از جنگ این احساس بوجود آمده بود که نه تنها بایستی قوای متجاوز را از خاک ایران بیرون نمود بلکه بایستی دولتی را که به خود اجازه آغاز جنگ را داده است مجازات نمود و شرایطی را فراهم آورد که حکومت عراق هیچگاه به فکر حمله به ایران نیفتد. اظهارات بسیاری از مردم، بر چنین درخواستی تأکید می ورزید. (هاشمی رفسنجانی, ۱۳۸۶, ص. ۱۲۳) نگاه امام خمینی(ره) نسبت به نظرات مردم را از پیام ایشان به مناسبت روز پاسدار در ۱۳۶۱/۳/۶ می توان فهمید آنجا که می فرمایند: «در ایران اسلامی، مردم تصمیم گیرندگان نهایی تمامی مسائلند. »

در کل خواسته های ایران که شامل : الف) تعیین متجاوز ، ب) تنبیه متجاوز ، ج) تعیین خسارت ، بود که محقق نشده بود.

۱۳-مواضع کشورها بعد ازفتح خرمشهر چه بوده است ؟

یکی از آثار مهم عملیات بیت المقدس،واکنش کشورهای منطقه ای و جهان در برابر پیروزی رزمندگان اسلام بود.اشاره به مواضع کشورهایی که خود را در این جنگ بی طرف یا حتی مخالف رژیم می دانستند، حایز اهمیت بسیار است.

دولت آمریکا که در آغاز تجاوز رژیم عراق ،خود را بی طرف جلوه می داد،بعد از فتح خرمشهر نتوانست خشم و ناراحتی خود را از پیروزی های رزمندگان اسلام پنهان کند ، لذا ژنرال هیگ – وزیر خارجه ی وقت آمریکا – در اقدامی شتاب زده اعلام کرد:«آمریکا در برابر هرگونه تغییر اساسی در منطقه خلیج فارس که ناشی از جنگ ایران وعراق باشد،بی تفاوت نخواهد بود.»

او همچنین در نطقی بسیار مهم در مقابل شورای روابط خارجی امریکا در شیکاگو اعلام داشت:

«اینک لحظه ی اقدام امریکا برای متوقف کردن جنگ ایران و عراق و برقراری صلح در سراسر منطقه فرا رسیده است.»

آیا زمانی که صدام حسین هجوم سراسری را به خاک ایران آغاز کرد و بسیاری از شهرهای مرزی ایران را بر سر ساکنان بی دفاع آن خراب نمود و بیست ماه به تاخت و تاز در این سرزمین های اشغالی ادامه داد ، زمان برقراری صلح در منطقه نبود ؟ آیا داعیه ی صلح خواهی امریکا پس از عملیات بیت المقدس ، نشانه نقض بی طرفی و حمایت از رژیم عراق نیست؟

دکتر عظمی الباز ، مشاور شخصی حسنی مبارک رییس جمهور مصر،هشدار داد :

« اگر ایرانی ها دست به یک هجوم جدی به داخل عراق بزنند، بدون شک درگیری مصر در جنگ را افزایش خواهد داد.»

همچنین ولیعهد اردن از امریکا خواست تا موضع بی طرفی خود را در جنگ ایران و عراق رها نموده و برای این که ایران در جنگ به پیش می رود،از عراق حمایت کند.

تسخیر برق آسای بندر حیاتی خرمشهر توسط رزمندگان اسلام ، ضربه ی گیج کننده ای بر عراق و همه ی کشورهای متحدش وارد ساخت؛ به طوری که پس از مدت ها خاموشی ، تماما برای نجات صدام حسین به تکاپو افتادند و با فشارهای تبلیغی و سیاسی ، دست های پیدا و پنهان دولت ها در حمایت از رژیم متجاوز عراق آشکار شد. امام راحل(ره) در این باره فرمودند:

« این صدام که تا حال این قدر ادعا می کرد که من وابستگی به امریکا ندارم و من با اسراییل دشمنم و با مصر دشمن هستم و من یک عربی هستم که فقط عربیت را می فهمم و امریکا و فرانسه و دیگران اصلا کاری ندارم و قبول ندارم ، حالا معلوم شد که این مرد ،هم امریکایی بوده است، هم اسراییلی بوده است و هم در غیاب آن ها با شوروی بست وبند داشته است.»

۱۴– مواضع سازمانهای منطقه ای و بین المللی بعد از فتح خرمشهر چه بود؟

پس از فتح خرمشهر، مجامع و سازمان های منطقه ای و بین المللی سکوت خود را شکستند و تصمیمات گوناگونی اتخاذ نمودند؛ از جمله این که :

« شورای همکاری خلیج فارس به ریاست شاهزاده فهد ولیعهد وقت کشور عربستان در تاریخ ۱۳۶۱/۳/۹ تشکیل جلسه داد و خواهان توقف جنگ شد. ناظران مطلع نیز اظهار کرده اند که مقامات عربستان سعودی در نظر دارند از فرانسه و مقامات این کشور درخواست نمایند تا برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق اقداماتی را آغاز نمایند.»

سازمان کنفرانس اسلامی نیز با تشکیل کمیته ی میانجیگری ، درصدد برآمد که جنگ بین ایران و عراق را متوقف کند. حبیب شطی–دبیر کل وقت سازمان کنفرانس اسلامی – در این باره گفت:

« در ارتباط با جنگ ایران و عراق چهل و سه کشور عضو کنفرانس اسلامی در تلاش خواهند بود که این دو کشور، ملت اسلامی را که از پیش از یک سال قبل درگیر یک جنگ خانمان سوز هستند،با یکدیگر آشتی دهند.»

شورای امنیت سازمان ملل متحد که طبق منشور سازمان، مسئولیت دفع تجاوز به کشورها را عهده دار است، به طور جدی قضیه جنگ ایران و عراق را دنبال نکرد .اعضای شورای امنیت تنها در ششم مهر ماه ۱۳۵۹ (۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰) تشکیل جلسه داد و به اتفاق آرا قطعنامه ی ۴۷۹ را تصویب کرد.

به طوری که ملاحظه می شود این قطعنامه با عنوان «وضعیت میان ایران و عراق » با اظهار نگرانی از دو کشور درخواست می کند که از هرگونه کاربرد بیش تر زور خودداری کنند . جای بسی تعجب است که درخواست عدم استفاده از زور – (حتی به صورت مشروع)، زمانی مطرح شده است که قسمت زیادی از غرب و جنوب غربی ایران در اشغال نیرو های

عراقی بود و شورا با حکم آتش بس در خاک ایران ، از نیرو های متجاوز درخواست نکرد که به مرزهای بین المللی باز گردند ، بلکه خواسته ی واقعی شورا آن بود که دولت قربانی تجاوز (ایران) از دفاع مشروع برای دفع تجاوز دست بردارد. این امر خود نقض صریح ماده ۵۱ منشور ملل متحد است.

پس از قطعنامه ۴۷۹، شورای امنیت سازمان ملل به مدت ۲۲ ماه سکوت کرد و این در ایامی است که رژیم عراق در اوج پیروزی است، اما پس از عملیات بیت المقدس ، شورای امنیت هم صدا با سایر کشورهای متحد عراق ، برای توقف جنگ سکوت خود را شکست و در پی درخواست کشور اردن و امریکا (دو متحد عراق در جنگ با ایران) تشکیل جلسه داد و در ۱۳۶۱/۴/۲۱ (۱۲ ژوئیه ۱۹۸۲) قطعنامه ۵۱۴ را به اتفاق آرا تصویب کرد. در این قطعنامه بر خلاف۴۷۹ برای نخستین بار از برقراری آتش بس و عقب نشیتی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی و تشکیل نیروهای پاسدار صلح و استقرار آنها سخن گفته شده و احترام به حاکمیت ، استقلال، تمامیت ارضی و عدم مداخله در امور داخلی کشور ها مورد توجه قرار گرفته است. بدیهی است که این موارد ضرورت داشت که در زمان برتری نیرو های عراقی و اشغال بخشی از مناطق و شهرهای مرزی ایران هم به طور جدی از سوی شورای امنیت سازمان ملل مطرح می شد .

ایران قطعنامه ی ۵۱۴ را نپذیرفت ، زیرا هنوز تا خواسته های مشروع خویش ، نظیر: معرفی متجاوز و پرداخت خسارت و تضمین صلح ، راه درازی در پیش رو داشت و قطعنامه ی ۵۱۴ هیچ راهکاری برای تحقق مقاصد مشروع ایران پیشنهاد نکرد.

۱۵–پنج عملیات برون مرزی رزمندگان اسلام را نام ببرید؟

عملیات رمضان – عملیات ثارالله - عملیات مسلم بن عقیل – عملیات محرم – عملیات والفجر مقدماتی – عملیات والفجر- عملیات خیبر

۱۶– دلایل ایران برای عملیات برون مرزی را بنویسید؟

جمهوری اسلامی ایران به منظور تثبیت مواضع دفاعی رزمندگان اسلام و سلب فرصت از دشمن برای سازماندهی مجدد و نیز فعال کردن محافل سیاسی در راستای تصمیم گیری جدی و عادلانه در حل مناقشه، در بعضی از خطوط دفاعی، عبور از مرزها و تصرف مناطق استراتژیک دشمن را هدف قرار داد. این تدبیر نه تنها خردمندانه بود،بلکه منطبق بر فنون دفاعی و حتی موازین بین المللی بود .

اگر دشمن بفهمد که ما وارد خاکش نمی شویم، احساس امنیت می کند. یعنی لازم نیست در مرزهایش نیرو بچیند. نیروهایش را متمرکز می کند و در مقاطع مشخصی از نقاط معین به ما حمله می کند. منطق نظامی می گوید نباید چنین امنیتی به دشمن بدهیم. باید به گونه ای باشد که عراق فکر کند تا بغداد هم می رویم.»

از اصلی ترین دلایل ایران عبارتند از :

الف- خارج نمودن شهرهای مرزی از اشغال نیروی ارتش عراق

ب – انهدام ماشین الات جنگی عراق

ج- به قدرت نرسیدن مجدد ارتش عراق

د- عدم بازسازی ارتش عراق

ه – وادار نمودن سازمانها و نهادهای بین المللی برای تهیه یک طرح صلح پایدار

۱۷– تفکر لیبرالیسم را توضیح دهید؟

لیبرالیسم، جهان‌بینی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است که در قرن هفده و هجده میلادی در غرب پدید آمد. لیبرالیسم در لغت به معنای آزادی است.لیبرالیسم را می توان به طور دقیق نگرشی به زندگی و مسائل آن وصف کرد که تأکیدش بر ارزشهایی همچون آزادی برای افراد، اقلیتها و ملتهاست است.به طور کلی به پنج گونه تقسیم می شود :

لیبرالیسم فرهنگی- لیبرالیسم سیاسی- لیبرالیسم دینی - لیبرالیسم اقتصادی - لیبرالیسم اخلاقی

که البته افکار لیبرالیسم در ایران بر مبنای جدایی دین از سیاست استوار بود.

۱۸–دلایل ایران برای پذیرش قطعنامه ۵۹۸ را توضیح دهید؟

۱ - مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران که حضرت امام خمینی (ره) به عنوان رهبر و ولی فقیه براساس اختیاری که به موجب اصل یکصد و ده قانون اساسی داشتند. پذیرش قطعنامه را اعلام و آن را به مصلحت نظام تشخیص دادند.

۲- شرایط بین‌المللی نامساعد به نحوی که عراق با پذیرش کلیه قطعنامه‌های شورای امنیت ادعای صلاح طلبی می‌نمود و در مجامع بین‌المللی، ایران را جنگ طلب معرفی می‌کرد.

۳ - شرایط جدید و پیچیده در منطقه با حضور بی سابقه نیروهای نظامی آمریکا و متحدینش در خلیج فارس. در این خصوص حمله به هواپیمای مسافربری ایران به قول جناب آقای هاشمی رفسنجانی اخطاری برای ایران بود.

۴ -کاربرد وسیع سلاح‌های شیمیایی توسط عراق و عکس‌العمل ضعیف مجامع بین المللی در این مورد.

۵ - شرایط نامساعد اقتصادی به عنوان مثال نامه مسئولین اقتصادی کشور در خصوص ناتوانی در ادامه مدیریت اقتصادی کشور.

۶- البته قطعنامه ۵۹۸ هیچ گاه از سوی ایران رد نشده بود و پیشنهاد ایران جابجایی در بندهای اجرایی آن بود.

۷- وارد شدن آمریکا در جنگ به صورت مستقیم و حمله به سکوهای نفتی ایران

۸- گرفته شدن حق دفاع مشروع از ایران

۹- فضا سازی رسانه ها مبنی بر صلح طلب بودن صدام

۱۹– بند ۵۱ منشور سازمان ملل را توضیح دهید؟

در صورت وقوع جمله مسلحانه علیه یک عضو ملل متحد تا زمانیکه شورای امنیت اقدام لازم برا ی حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را به عمل آورد هیچیک از مقررات این منشور به حق ذاتی دفاع از خود خواه فردی یا دسته جمعی لطمه‌ای وارد

نخواهد کرد. اعضاء باید اقداماتی را که در اعمال این حق دفاع از خود به عمل می‌آورند فوراً به شورای امنیت گزارش دهند. این اقدامات به هیچ وجه در اختیار و مسئولیتی که شورای امنیت بر طبق این منشور دارد و به موجب آن برای حفظ و اعاده صلح و امنیت بین‌المللی و در هر موقع که ضروری تشخیص دهد اقدام لازم به عمل خواهد آورد تاثیری نخواهد داشت.

۲۰– طرح اجرایی دبیر کل پیرامون قطعنامه ۵۹۸ را شرح دهید؟

دبیر کل طی مذاکراتی با ایران و عراق برای اجرای قطعنامه ۵۹۸،به عناصر جدیدی دست یافت که در حل قضیه می توانست مؤثر باشد. سفیر دبیر کل در سپتامبر ۱۹۸۷ به ایران و عراق و مذاکره با مقامات دو کشور،عناصر جدیدی را برای وی آشکار کرد،که در گزارش خود به شورای امنیت نیز به آن اشاره نمود. همچنین ریاست وقت جمهوری اسلامی ایران در سفر به نیویورک برای سخنرانی در مجمع عمومی، مذاکراتی با دبیر کل داشتند. دبیر کل با حمایت شورای امنیت ، این مسایل جدید را مبنای طرح اجرایی خود قرار داد. اولین مرحله ی این طرح – که در ۱۵ اکتبر ۱۹۸۷ به هر دو طرف ارایه شد – بر این مبنا بود که قطعنامه ی ۵۹۸ بایدکلا و مجموعا پذیرفته شود و هیچ بندی از بندهای قطعنامه بر دیگری ارجحیت و تقدم ندارد. بر اساس این طرح ،در روز آتش بس، کار هیات بی طرف بررسی مسؤلیت منازعه نیز شروع می شود. از تاریخ معینی بعد از روز آتش بس،عقب نشینی نیروها آغاز می گردد.بدین ترتیب ،دبیر کل، آتش بس و عقب نشینی نیروها را از یکدیگر جدا کرد و بین بند۱ و بند ۶ قطعنامه نوعی ارتباط و بستگی به وجود آورد.

عراق در پاسخ به طرح اجرایی دبیر کل،در نامه ای با امضای طارق عزیز اعلام کرد که مواضع طرفین باید بر اساس پای بندی به کلمات و روح قطعنامه ی ۵۹۸ سنجیده شود. نه تنها بندهای قطعنامه باید به ترتیب به اجرا درآید، بلکه آتش بس و عقب نشینی نیرو ها باید پیش از شروع بحث در خصوص سایر موارد اجرا گردد. به این ترتیب ، عراق در طرح اجرایی دبیر کل کارشکنی کرد.

«دبیر کل با نگرانی فزاینده و عمیق تیره‌تر شدن روابط ایران و عراق و شدت یافتن اختلاف بین آنها را مورد توجه قرار داده است. در چنین وضع پر از مخاطره اختلاف ممکن است عواقب وخیم و غیرقابل پیش بینی به همراه داشته باشد. دبیرکل از هر دو دولت خواست که نهایت خویشتن داری را به عمل آورند و تا آنجا که می‌توانند برای رفع اختلافات خود از طریق مذاکره راه حلی پیدا کنند.دبیرکل در این بیانیه تعمداً و آگاهانه از به کار بردن عبارت «تجاوز مسلحانه» خوداری می‌نماید و اصولاًنام «عراق» را به تنهایی نیاورده و کوشیده است نام عراق و ایران را همراه با هم بیاورد و روی سخن او متساویاً با هر دو کشور باشد. دبیرکل از هر دو کشور به ویژه از ایران می‌خواهد که خویشتن داری کند و اختلاف خود را با عراق از راه مذاکره حل کند. دبیرکل آشکارا از ایران می‌خواهد که به علت حمله نظامی عراق درصدد انجام اقدامات تلافی‌جویانه برنیاید و از «حق ذاتی دفاع از خود» چشم پوشی کند.

۲۱– نقاط مثبت ۵۹۸ را شرح دهید؟

تحلیلگران مسائل سیاسی و نظامی که به قطعنامه ۵۹۸ نگاه مثبت داشته و آن را از نظر شکلی و ماهوی برخاسته از اعتقاد شورای امنیت دانسته اهم اظهاراتشان عبارتند از:

۱– قطعنامه ۵۹۸ تحت عنوان «منازعه بین ایران و عراق» صادر شده است و بر خلاف قطعنامه های قبلی اعلان «وضعیت بین ایران و عراق » نیست.

۲– قطعنامه ۵۹۸ مفصل ترین قطعنامه از نظر حجم و عبارت ، دقیق ترین آنهاست

۳– قطعنامه فوق برخاسته از اعتقاد شورای امنیت و نگرانی عمیق آن از ادامه جنگ بین ایران و عراق است

۴– قطعنامه ۵۹۸ توصیه نامه نیست بلکه حالت آمرانه بودن آن غالب و قوی است

۵– قطعنامه ۵۹۸ به اتفاق آراء صادر شده است

۶– قطعنامه ۵۹۸ راه حل جامعه بین المللی برای برقراری صلح عادلانه و شرافتمندانه در منازعه ایران و عراق است.

۲۲– نقاط منفی ۵۹۸ را شرح دهید؟

۱–اگر قطعنامه ۵۹۸ از اعتقاد اعضای شورای امنیت برخاسته است چرا این اعتقاد در سالهای اولیه تجاوز که افکار جهانی در انتظار تصمیم جدی شورای امنیت بود بر نخواست؟

۲– اگر قطعنامه از نگرانی عمیق شورای امنیت از ادامه جنگ ایران و عراق است چرا موقعی که رژیم عراق از زمین و هوا و دریا به خاک کشور ما حمله می کرد و زنان و کودکان بی دفاع مناطق مرزی ما به خاک و خون می کشید این نگرانی عمیق به وجود نیامد؟ چرا زمانی که رژیم عراق مناطق مسکونی ما را هدف قرار می داد و بمب های اهدایی اربابان خود را بر سر مردم کوچه و بازار و دانش آموزان بی گناه در مدارس و بیماران در بیمارستانها می ریخت نگرانی اعضای شورای امنیت عمیق نشد؟ و چرا هنگامی که رزمندگان اسلام در خاک دشمن با عملیات پی درپی خود در صدد تنبیه متجاوز برآمدند نگرانی شورا عمیق گردید؟

۳– اگر قطعنامه ۵۹۸ پیام آور صلح عادلانه و شرافتمندانه بود چرا امام راحل «ره» پذیرش آن را به منزله جام زهر دانستند؟

اگر صلح عادلانه است چرا زهر است؟ آیا تحلیلگران خوش بین متوجه این تناقض شده اند؟

۲۳– اقدامات عراق پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط ایران چه بود؟

با پذیرش قطعنامه ی ۵۹۸ از سوی ایران، امیدواری‌های بسیار زیادی در مجامع جهانی نسبت به پایان جنگ پدید آمد. دبیر کل سازمان ملل پس از اعلام رسمی تصمیم ایران، با فراخوانی وزرای خارجه دو کشور به نیویورک تصمیم داشت . جهت اجرای آتش بس با دو کشور وارد گفتگو شود، اما وزیر خارجه عراق با اظهار تردید نسبت به تصمیم ایران، در این روند

کارشکنی می‌کرد. در این شرایط دبیر کل سازمان ملل با اظهار نگرانی از این روند که نمایندگان رسمی عراق به آن دامن می‌زدند، خواستار مشارکت قدرتهای بزرگ برای پیش برد قطعنامه ی ۵۹۸ شد.

در ادامه روند کارشکنی های رژیم عراق و زمینه سازی این کشور برای هجوم مجدد به ایران، طارق عزیز وزیر خارجه این کشور در نامه‌ای به دبیر کل، پیشنهادهایی را ارائه کرد تا عملاً قطعنامه ۵۹۸ از صحنه مذاکرات بین دو کشور حذف شود و نظر عراق که ناقض بندهای قطعنامه ۵۹۸ بود، به اجرا در آید مقامات عراق که می‌دانستند این پیشنهاد توسط مقامات ایران و سازمان ملل پذیرفته نخواهد شد، با این اقدام خود، قصد داشتند زمینه های حمله مجدد به ایران را فراهم کنند.و در چنین شرایطی ارتش عراق صبح روز جمعه ۶۷/۴/۳۱ تهاجم سراسری مجدد خود را از سه منطقه به ایران آغاز کرد. این تهاجم تنها سه روز پس از آن آغاز شد که جمهوری اسلامی ایران رسماً قطعنامه ی ۵۹۸ را پذیرفته بود.

– در منطقه ی جنوب نیروهای دشمن از دو محور شلمچه و کوشک به داخل خاک ایران پیشروی کردندکه هدف آن ها محاصره و تصرف مجدد شهر خرمشهر بود و در محور کوشک، با تصرف مرز، قصد اشغال جاده‌ی اهواز ـ خرمشهر را داشتند.

– در منطقه ی غرب کشور، دشمن به منظور تصرف شهرهای قصر شیرین، سر پل ذهاب، گیلان غرب، نفت شهر، سومار و مناطق میمک صرفی، صالح آباد، گلان، امیر آباد و شهر مهران را اشغال و در استان کرمانشاه در محور قصر شیرین و سر پل ذهاب تا پل ماهیت، پیش روی کرد.

– در منطقه ی شمالغرب نیز ارتش عراق اقدام به حمله نمود که بدون کسب موفقیت در ارتفاعات منطقه متوقف شد.

۲۴– عملیات مرصاد توسط چه کسانی و در کدام منطقه انجام پذیرفت؟

فرمانده کل سپاه به یگان های مستقر در این منطقه مأموریت داد تا هم زمان از محور کرمانشاه ـ اسلام آباد به شهر اسلام آباد، از محور پل دختر به اسلام آباد و همچنین از محور ایلام به اسلام آباد به شهر نزدیک شده و ضمن هوشیاری، نیروهای دشمن منافق را محاصره، منهدم و سپس منطقه را پاکسازی کنند.

نیروی هوایی و هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران مستقر در منطقه نیز با تمام توان، پشتیبانی از عملیات را به عهده داشتند.

عملیات زمینی یگانهای سپاه از محورهای مختلف آغاز شد همزمان با آن، هجوم نیروی هوایی و هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ، ستونهای منافقین را مورد هجوم قرار دادند. یکی از فرماندهان ارتش جمهوری اسلامی ایران که در این عملیات نقش مهمی را ایفاء نمود (شهید صیاد شیرازی) بود که فرماندهی هلی کوپترها را به عهده داشت.

پس از انجام عملیات سد پیشروی و تثبیت (زمین گیر کردن) ستون نظامی سازمان نفاق، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران عملیات مرصاد را به منظور مقابله، انهدام، تعقیب و تنبیه نیروهای سازمان نفاق آغاز کردند. نیروهای خودی، تهاجم سنگینی را از محور کرمانشاه ـ اسلام آباد شروع و به سمت تنگه حسن آباد و شهر اسلام آباد حرکت نمودند.

خودروهای این سازمان یکی پس از دیگری هدف آر پی جی های پاسداران و بسیجیان با پشتیبانی هلیکوپترهای ارتش جمهوری اسلامی قرار می‌گرفت و منهدم می‌شد همزمان نیروهای سازمان نیز که در حال فرار به سمت شهر اسلام آباد یا دشت‌های کنار جاده بودند، با تیربارها و سلاح های انفرادی هدف قرار گرفته و به هلاکت می‌رسیدند.

در عملیات مرصاد نزدیک ۱۵۲۳ نفر از مهاجمین کشته، ۲۳۰۰ نفر زخمی و ۳۰۵ نفر به اسارت درآمدند و اکثر امکانات آنان نابود و یا به غنیمت رزمندگان اسلام در آمد. خداوند چنین مقرر کرده بود که ملت ایران انتقام خود را از منافقین در پایان جنگ هشت ساله بگیرند. در واقع هلاکت منافقین در حالی که متحد صدام و ارتش رژیم بعث عراق شده بودند، یکی از دستاوردهای جنگ هشت ساله بود که از طرف خداوند به ملت ایران هدیه شد.

۲۵– اهداف عملیات مرصاد (فروغ جاویدان) را بنویسید؟

سرنگونی نظام جمهوری اسلامی ایران – اشغال نظامی ایران- به قدرت رسیدن منافقین که به یاری خداوند و همت رزمندگان منافقین در تمام اهداف خود شکست خورده و شیرازه آنها از هم پاشیده شد.

۲۶– در چه شرایطی عراق مجبور به قبول مجدد قرار داد الجزایر شد؟

به دنبال هشت سال مقاومت نیروهای نظامی و مردمی ایران و انهدام ماشین آلات جنگی عراق چاره ای جزء تسلیم شدن نداشت و سرانجام صدام که با پاره نمودن قرارداد ۱۹۷۵ الجزائر جنگ را آغازکرد در نهایت با پذیرش آن در ششمین و آخرین نامهٔ خود در۶۹/۵/۲۳ به رئیس جمهور ایران نوشت «بدین ترتیب همه آنچه را که می خواستید و بر آن تکیه می کردید تحقق می یابد و دیگر اقدامی جز مبادله اسناد باقی نمی ماند.»

۲۷– ایران به چه دلیل قطعنامه ۵۹۸ را در ابتداء نپذیرفت؟

بعد از ارسال رسمی متن قطعنامه ی ۵۹۸ به ایران ، آن گاه وعده داده شد که موضع تفصیلی وزارت امور خارجه بعدا اعلام خواهد شد؛ تا این که در ۲۲ مرداد ۱۳۶۶ جمهوری اسلامی ایران مواضع رسمی خود را در قبال قطعنامه ی ۵۹۸ در ۱۸ بند اعلام کرد.. در این بیانیه ، ایران ضمن اعتراض به این که قطعنامه بدون کسب نظر و مشورت با ایران تدوین شده، خروج شورا را از حالت بی طرفی محکوم کرد و از شورا خواست که بندهای قطعنامه جابجا شود یعنی اولا تعیین متجاوز ، دوما تعیین خسارت و بعد آتش بس و تبادل اسرای جنگی

۲۸–تولد تفکر بسیجی را شرح دهید؟

تفکر بسیجی که ایدئولوژی کارآمد دفاع مقدس بود،در مدرسه عشق امام راحل (ره) عینیت یافت و تربیت یافتگان این مدرسه ،زیباترین حماسه ها را در تاریخ رقم زدند و امروز قداست و طهارت بسیج ، مرهون ایثار و شهادت طلبی های بسیجیان دوران دفاع مقدس است که هرگز نباید مورد مصرف سیاسی و صنفی قرار گیرد.

۲۹– پیامدهای ۸ سال دفاع مقدس را شرح دهید؟

۱- اعتماد به نفس و خودباوری- شکوفایی استعداد و خلاقیت- رشد باورهای دینی- تولد تفکر بسیجی- رشد فضایل اخلاقی و معنوی- تحول در صنایع دفاعی کشور- تزکیه‌ی نظام اداری کشور-حضور داوطلبانه‌ی مردم در جبهه- سنجش ظرفیت دفاعی مردم- نیروهای مردمی عشایری-تجارب سیاسی-تجارب اقتصادی- تجارب فرهنگی- تحکیم وحدت ملی- رسوایی لیبرال‌ها و منافقین- آزمون روشنفکری- تأثیر در نگرش‌های علمی و پژوهشی دانشگاه‌ها و مراکز عالی کشور- آزمون کارآمدی نظام جمهوری اسلامی- تأثیر در حوزه‌ی هنر و ادبیات-تکامل سازمان ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی-خلق زیبایی‌ها-تکرار عاشورا و تجلی شهادت-سنگر سازان بی‌سنگر-سفیران آزاده-مشارکت فعال زنان-تأثیر در تحکیم روابط اجتماعی و روح برادری-تحکیم بنیان خانواده‌ها-تأثیر در فرهنگ عمومی کشور- شناخت دوست از دشمن- تجربه‌ی دفاع باز دارنده و همه جانبه

۳۰– سنگر سازان بی سنگر لقب چه کسانی است ؟ اهم اقدامات آنها را در جنگ بنویسید؟

از بالاترین نقطه ی مرزی ایران و عراق در آذربایجان غربی تا جنوبی ترین نقطه ی جبهه های جنگ ،همه جا نیروهای جهاد سازندگی حضور فعال داشتند. هر جایی که رزمنده ای در حال پیشروی و نبرد بود، قابلیت هایی که جهاد گران صادق در زمینه های مختلف از خود نشان دادند ، دشمن کوردل را به حیرت وا داشت.

سرعت عمل جهادگران در ایجاد خاکریزها و سنگرهای عظیم در حملات شدید دشمن و نیز احداث جاده و پل – به ویژه پل بعثت – از افتخارات فراموش نشدنی جهاد سازندگی در دوران دفاع مقدس است.

۳۱– نقش مساجد را در جنگ بنویسید؟

مساجد و ائمه جماعات ، از بدو ظهور اسلام در نشر معارف اسلامی و استحکام حکومت اسلامی بسیار نقش آفرین بوده اند. در دوران پیروزی انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس ، شاهد تاثیر شگرف مساجد در معرفی انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس ، شاهد تاثیر شگرف مساجد در معرفی انقلاب اسلامی و ساماندهی نیرو ها به ویژه بسیج مردمی در دوران دفاع مقدس و نشر و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت بودیم، که اهم آنها عبارتند از:

۱- مسجد؛ اولین پایگاه حکومت اسلامی

۲- مسجد ، محور وحدت

۳- مسجد، تنها رسانه مطمئن

۴- مسجد و روحانیت

۵- تربیت نیرو های مبارز

۳۲- نقش زنان را در جنگ بنویسید؟

از افتخارات دوران دفاع مقدس ،حضور پرشور زنان در همه ی صحنه ها به ویژه در امر پشتیبانی و امداد رسانی به جبهه است. زنان متعهد ما نه تنها با تربیت فرزندان مبارز،نیروی انسانی مورد نیاز جبهه ها را تامین می کردند، بلکه با مشارکت فعال در امور پشتیبانی ،وظیفه ی مضاعفی را عهده دار می شدند.

از همه مهمتر ،همسرانی که جای پدر را در خانواده پر نموده ، سرپرستی فرزندان شهید را عهده دار می گردیدند، در واقع زینب وار پرچم شهادت و ایثار را به دوش می کشیدند و امروز هم به عنوان آیه های مجسم ایثار و پیام آوران فرهنگ حماسه و شهادت ، بر ناصیه ی فرهنگ ما می درخشد.

۳۳- نقش ایثار و شهادت طلبی را در جنگ بنویسید؟

ایثار به معنای ترجیح دادن و برگزیدن نیاز دیگران بر نیاز خود است. اما در خصوص رزمندگان اسلام ،ایثار به معنای برگزیدن شهادت به عنوان خلعت عزت و سعادت دنیا و آخرت است؛ شهادتی که شهد آن شوق لقای پروردگار است.

واژگان ایثار و شهادت طلبی ، آن چنان با افکار و اندیشه های رزمندگان ما آمیخته شد که گویی عزت و شهرت آنها با نام و یاد شهیدان جاودانه شده است.

واقعیت امر این نبود که اگر جوانان پرشور و علاقه مند به حضور در جبهه ها، انگیزه ی شهادت طلبی و شوق وصال جانان را نداشتند، هرگز حاضر نبودند آن همه فداکاری وایثار کنند.

۳۴- عملیات والفجر ۸ در کجا و منجر به آزادی کدام شهر گردید؟

سپاه در منطقه فاو، عملیات اصلی خود را با بکارگیری دو قرارگاه کربلا و نوح و با پشتیبانی پدافند هوائی، هوانیروز، بخشی از نیروی هوائی و توپخانه، برنامه ریزی کرده بود و سپاه وارتش نیز قرار بود به صورت همزمان در منطقه شلمچه، عملیات خود را انجام دهند.

هدف از برنامه ریزی و انجام عملیات والفجر ۸ تصرف منطقه فاو و پیشروی به سمت ام القصر وقطع ارتباط کشور عراق با دریا، بود. عملیات فاو یکی از عملیات هایی بود که برای خاتمه جنگ طراحی شده بود. هدف هم این بود که از جاده ساحلی به ام القصر برویم.

۳۵-نقش شهید هاشمی را در جنگ بنویسید؟

شهید «علی هاشمی» ملقب به «سردار هور» یکی از حماسه‌آفرینان هشت سال دفاع مقدس است که به دلایل امنیتی تا پس از سقوط دیکتاتوری صدام در گمنامی به سر می‌برد شهید «علی هاشمی» یا همان سردار با همراهانش در قرارگاه نصرت کار بزرگی را انجام دادند و یکی از عملیات‌های بزرگ جنگ در سوم اسفند سال ۱۳۶۲ در این منطقه به اجرا درآمد که «خیبر» نام گرفت و در سال بعد (۶۳) نیز عملیات دیگری در این منطقه به نام «بدر» انجام شد.

سردار علی هاشمی یکی از فرماندهان سپاه در منطقه جبهه جنوب در استان خوزستان بود که از ابتدای جنگ حضور فعالی داشت و به ویژه در زمانی که جنگ در جبهه سوسنگرد شدت داشت وی در آن منطقه فعال بود، اما نام شهید علی هاشمی با قرارگاه نصرت و تلاش‌های شبانه‌روزی و گروه وی برای بررسی منطقه هورالهویزه برای انجام عملیات خیبر و بدر گره خورده است.شهید علی هاشمی در دوران دفاع مقدس توانست قرارگاه نصرت را در منطقه هورالهویزه راه‌اندازی کند و با مطالعات و تحقیقاتی که از این منطقه داشت شرایطی را فراهم کرد که پس از چند عملیات ناموفقی که ایران در جبهه داشت شرایط جبهه‌ها را به نفع کشور تغییر دهد و در این زمان سپاه به این نتیجه رسید که می‌تواند از منطقه هوالهویزه عملیاتی را به سمت مواضع ارتش بعثی برای تصرف جاده اماره ـ بصره انجام دهد و منطقه وسیعی را به تصرف دربیاورد تا از این طریق فشار بر ارتش عراق افزایش یابد

۳۶–نقش شهید باقری و شهید سوداگر را در جنگ بنویسید؟

الف– شهید باقری

برای تعیین نقش شهید باقری در جنگ می توانیم از روش بازخوانی تحولات سیاسی نظامی جنگ استفاده کنیم، پنج محور اساسی که باید روی آنها کار شود، عبارت اند از: ۱) چهارچوب کلی؛ ۲) شناخت صحیح از دشمن؛ ۳) تعیین راه برد کلی؛ ۴)تعیین استراتژی عملیاتی؛ و ۵) بسیج منابع و نیروهای انسانی و فرماندهی در صحنه عمل.

نخستین گام، به شناخت درست از دشمن پرداخت. در واقع، مشخص کردن نحوه آرایش و استقرار دشمن ضروری و لازم است و شهید باقری خود، بنیان گذار اطلاعات سپاه در جنگ بود.

اقدامات شهید باقری بر اطلاعات صحیح از دشمن و خودی مبتنی است. با توجه به بن بست موجود در شش ماهه نخست جنگ و عدم موفقیت کشور عزیز ما در بسیاری از عملیاتها شهید باقری با شناختی که از تحولات سیاسی نظامی داشت، ضرورت استراتژی جدید را مطرح می کرد شاید این مطلب در حد حرف ساده به نظر برسد، اما در عمل، کار بسیار مشکلی است و شهید باقری ساعتها و روزها روی این موضوع کار کرده است. وی در یادداشتهایش می نویسد(باید به خودمان جرئت بدهیم و شیوه جنگ را ما باید تغییر بدهیم) .بدین ترتیب، وی با جرئت و شهامت طرحش را ارائه می کند و پیگیر اجرای آن می شود.

نکته سوم تعیین استراتژی عملیاتی است، چرا که هم در تهاجم و هم در دفاع به استراتژی نیاز است و اصلاً صحنه جنگ صحنه رویارویی استراتژیستهاست.

نکته چهارم نقش شهید باقری در بسیج منابع و امکانات و نیروی انسانی است. یکی از ویژگیهای هر استراتژی توجه به امکانات و همه منابع موجود در کشور است.

فرماندهی در صحنه عمل پنجمین مطلبی است که باید نقش شهید باقری را در آن بررسی کنیم.

ب – شهید سرلشکر پاسدار دکتر احمد سوداگر

در روزهای آغازین تهاجم سراسری دشمن، وی در کنار نیروهای لشکر ۹۲ زرهی ارتش، در منطقه دشت آزادگان به مقابله با دشمن پرداخت و به عنوان خدمه تانک رشادت های زیادی از خود نشان داد. سپس به کمک مدافعان پل کرخه شتافت و به همراه سایر مسئولین به سازمان دهی نیروها جهت دفاع موثر از منطقه گمارد.هوش سرشار، توان بالا و خطر پذیری ، او را به سوی کارهای اطلاعاتی سوق داد؛ کاری که در آن زمان از ضروری ترین اولویت های جنگ بود و استعداد و نبوغ او در این زمینه را به منصه ظهور رساند. هرچند در جریان یکی از شناسایی ها ،بر اثر برخورد با مین پای خود را از دست داد ، اما در این مسیر پرخطر هرگز از پای ننشست. در عملیات فتح المبین شناسایی های دقیق او و ارسال به موقع گزارشات ، دست یابی سریع رزمندگان به سایت های ۴ و ۵ که از نقاط بسیار مهم منطقه به شمار می آمدندرا در پی داشت.در سال ۱۳۶۲ دوره فرماندهی و ستاد را در دافوس ارتش گذراند و با تلفیق دانش تئوریک و تجربه های عملی میدان نبرد ، به پختگی و بلوغ در امور اطلاعاتی رسید. از آن پس ، زمان عهده دار شدن مسئولیت های بزرگتر و مهمتر در سطح قرار گاه فرا رسیده بود؛ بدین رو معاونت اطلاعات قرار گاه کربلا به او واگذار شد.

۳۷– بایدها و نبایدهایی که امام برای ورود به خاک عراق را تعیین نموده بودند را بنویسید؟

الف– مناطقی را انتخاب کنید که مردم عادی عراق آسیب نبینند.

ب– به اموال مردم تحت هیچ شرایطی آسیب نرسد.

ج– اگر وارد خاک عراق شویم، مردم بی گناه عراق آسیب می بینند و اذیت می شوند.

د– هدف اصلی انهدام ماشین آلات جنگی عراق باشد.

بر همین اساس مناطق قابل تصرف توسط ایران بسیار محدود شد.

۳۸– بند ۷ قطعنامه ۵۹۸ را بنویسید؟

بند ۷ قطعنامه که تامین خسارت ایران از سوی رژیم عراق را تضمین نمی کند، از نظر حقوقی ، با بند ۶ قطعنامه در تناقض آشکار است،زیرا وقتی مسؤلیت مخاصمه و آغاز گر جنگ در بند ۶ مشخص شد، طبیعی است یکی از جرائم آن تامین خسارت و پرداخت غرامت است، که متاسفانه در این جا تنظیم کنندگان متن قطعنامه ۵۹۸ این حق مسلم ایران را نادیده گرفتند.

قسمت اول بند ۷ قطعنامه را که برآورد خسارات وارده بود، هیات اعزامی از سوی دبیر کل به سرپرستی آقای عبدالرحیم ابی فرح طی بازدیدهای مفصل از مراکز و اماکن خسارت دیده تهیه و به دبیر کل گزارش کرد. دبیر کل وقت سازمان نیز

طی سند شماره ۲۲۸۶۳/ ک مورخ ۳۱ ژوئیه ۱۹۹۱ ، گزارش مشروح هیات اعزامی را در اختیار شورای امنیت قرار داد. به نظر این هیات ،خسارات مستقیم وارد بر جمهوری اسلامی ایران بیش از ۹۷ میلیارد دلار تخمین زده شد،اما قسمت دوم بند ۷ که تامین خسارت است، به کمک های بین المللی موکول شده است و این از نظر حقوق بین الملل با روح غرامت منافات دارد؛ چنان که مشاور پطروس غالی – دبیر کل وقت سازمان ملل متحد- در تاریخ ۲۱ خرداد ۱۳۷۱ ، هنگامی که به ایران آمده بود، اظهار داشت :

« دریافت غرامت ، موضوع بند ۷ قطعنامه ی ۵۹۸ نیست ، بلکه کمک های بین المللی در آنجا ذکر شده است . کمک های بلا عوض با توجه به بحران مالی جهان و فقدان منابع مالی جهان و فقدان منابع مالی و نیاز زیاد کشور های مختلف ، و این که جمهوری اسلامی ایران در تقدم کشورهای ثروتمند قرار ندارد،مطرح نیست؛تلاش خود را در اخذ وام با شرایط مساعد قرار دهید.»

البته این نظر مشاور دبیر کل سازمان ملل از روزهای نصویب قطعنامه ۵۹۸ از سوی کارشناسان قابل پیش بینی بود؛ به طوری که اعتقاد داشتند،اگر ایران قطعنامه ۵۹۸ را بپذیرد بند ۷ قطعنامه به پرداخت صراحت ندارد و اصولا سه چیز را لازمه ی صلح پایدار می دانستند، که در قطعنامه ۵۹۸ به آن نوجهی نشده است و آن سه چیز عبارتند از :

۱- تعیین غرامت جنگی و چگونگی پرداخت آن
۲- پیش بینی راهکارهای حقوق جزایی جهت مجازات آغاز گر جنگ و عاملان آن
۳- بررسی راههای افزایش امنیت و ثبات منطقه و چگونگی اجرای آن

۳۹ – قرارداد ۱۹۷۵را چه کسانی امضاء کردند؟

پس از صدور اعلامیه مشترک الجزیره ، وزیران امور خارجه ی ایران و عراق و الجزایر طی چندین نشست در تهران و بغداد و الجزیره ، در مورد حل کلیه مسایل مورد اختلاف مذاکره و توافق کردند، که نتیجه ی این توافق ، امضای « عهد نامه ی مرزی ۱۹۷۵ »بود. عهد نامه ۱۹۷۵ و پرو تکل های منضم به آن را مجالس قانون گذاری ایران و عراق تصویب کردند و اسناد تصویب آن در ۲۲ ژوئن ۱۹۷۶ در تهران مبادله شد و از همان تاریخ قرارداد های مذکور لازم الاجرا گردید و چون طبق ماده ی ۱۰۲ منشور ملل متحد، معاهدات بین دو یا چند کشور باید در دفتر سازمان ملل متحد به ثبت برسد، کلیه ی اسناد فوق به شماره های ۱۴۹۰۳ تا ۱۴۹۰۷ تحت عنوان « معاهدات ایران و عراق» در دبیر خانه سازمان ملل متحد به ثبت رسید.

۴۰–بعد از عزل بنی صدر فرماندهی جنگ را امام (ره) به چه کسی واگذار کرد؟

با فرار بنی صدر از کشور با کمک و همکاری برخی از افراد نیروی هوایی، تغییراتی در سطوح عالی ارتش در دستور کار قرار گرفت. بر این اساس کلیهٔ فرماندهان پایگاه ها و تعدادی از مسئولین ستاد نیروی هوایی در ۱۳۶۰/۵/۱۶ تعویض گردیدند.

همچنین سرهنگ علی صیاد شیرازی که از سوی بنی صدر کنار گذاشته شده بود در ۱۳۶۰/۵/۱۲ به سمت فرماندهی قرارگاه غرب نیروی زمینی ارتش برگزیده شد.(صحیفه امام، ج ۱۴، ۱۸۶) امام خمینی(ره) با استقبال از این تغییرات، در دیدار با جانشین فرمانده نیرو و فرماندهان جدید پایگاه های هوایی کشور در ۱۳۶۰/۵/۲۱ فرمودند : من امیدوارم حالا که امور به دست افراد متدین و متعهد افتاده است در سایر جاها هم همین طور بشود و این طور نیست که شما کار کنید و دیگران استفاده کنند. پیروزی شما،پیروزی همه ملت است و ملت از شما قدردانی می کند. امروز به دنبال شما دعا زیاد است و بعد از خدا، امید است شما مملکتتان را حفظ کنید.

۴۱–وحدت بین سپاه و ارتش در زمان فرماندهی چه کسی صورت پذیرفت؟

ارتش جمهوری اسلامی ایران که به لحاظ نظامی دارای ساختاری تعریف شده بود، لزوما برای همکاری با سپاه و نیرو های مردمی در جبهه ها نیاز به راههای روشنی داشت، که در حوزه ی استراتژیک و تاکتیک بتواند وحدت رویه ایجاد کند. این کار مهم با سرپنجه ی تدبیر امام خمینی (ره) و همکاری صمیمانه ی فرماندهان ارتش و سپاه تحقق یافت .

در بخش تغییر فرایند دفاعی ،خواهیم دید که ارتش و سپاه چگونه در یک تعامل صادقانه ،مهارت و دانش نظامی و استعداد سرشار و خلاق نیروی انسانی را در خدمت دفاع مقدس قرار دادند و این از آثار و برکات این وحدت و همدلی است.

۴۲– اولین عملیات برون مرزی و آبی ایران کدام عملیات است؟

عملیات خیبر که در منطقه هور العظیم انجام پذیرفت و منجر به تصرف جزایر جنوب توسط نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به اجرا درآمد.

۴۳– حمله عراق به نفتکش ها از چه زمانی شدت گرفت؟

منظور از جنگ نفتکش ها، گسترش دامنه ی جنگ ایران و عراق به سطح آب های خلیج فارس به منزله ی مهم ترین منطقه تأمین کننده‌ی نفت خام جهان و ترانزیت این ماده پر ارزش است.

از آنجا که دو طرف درگیر برای فلج کردن سیستم اقتصادی یکدیگر که به درآمد های نفتی، متکی بوده بیشتر نفت کش های حامل نفت یکدیگر را هدف قرار می دادند این جنگ و منازعه به جنگ نفتکش ها معروف شد. در آغاز، جنگ در خلیج فارس در سطح پائین بود ولی به تدریج با طولانی شدن جنگ وضعیت حادتر می شد و قدرت های بزرگ نیز به صحنه آمدند.

افزایش حملات عراق به کشتیرانی ایران باعث شد که ایران به نزدیکترین هدف در دسترس (کشتیرانی شیخ نشین های خلیج فارس که مبدأ و مقصد آنها بنادر عربستان و کویت بوده و این دوکشور بطور گروهی از عراق در جنگ پشتیبانی می کردند بود) و این همان چیزی بود که عراق خواهان آن بود، زیرا باعث ستیزه جوئی کشورهای خلیج فارس و ابرقدرت ها با ایران گردید. از طرف دیگر اهمیت استراتژیکی خلیج فارس برای نظام بین الملل باعث شد که پای آمریکا و هم پیمانانش به این منطقه بازشود.

عراق در ابتدا به علت عدم توانایی رویارویی با نیروی هوائی ایران و محدودیت دامنه ی فعالیت نیروی هوائی خود، اهداف دریایی خود را در منتهی الیه شمال غربی خلیج فارس و جزیره خارک جستجو می کرد.

در پائیز سال ۱۳۶۲ با دریافت هواپیماهای سوپراتاندارد، ترمینال نفتی جزیره خارک را مورد حمله موشک های اکزوست فرانسوی قرار داد و این سر آغاز جنگ نفتکش ها بود.

متعاقب آن در طول سال های بعد با دستیابی به فناوری سوخت رسانی هوائی به هواپیماهای میراژ فرانسوی که با کمک مستشاران فرانسوی انجام گرفت توانست در ۱۳۶۵/۵/۲۱ برای نخستین بار به تأسیسات نفتی جزیره سیری حمله کرده و ۳ نفتکش در حال بارگیری را هدف قرار دهد و بدین وسیله با تأثیرگذاری بر روند صادرات نفتی ایران توانست میزان صادرات نفتی ایران را از ۱/۶ میلیون بشکه در روز به ۶۰۰ هزاربشکه کاهش دهد. ایران هم در واکنش به حملات هوائی عراق به شناورهای نفتکش و ترمینالهای نفتی ایران، نفتکش های حامل نفت شیخ نشین های خلیج فارس(کویت- عربستان) را هدف قرار داد که بخشی از درآمدهای حاصل از آنها برای کمک مالی و اعطای وام به عراق استفاده می شد.

از میان حدود ۸۰ حمله ای که ایران در سال ۱۹۸۷ م (۱۳۶۶ ه . ش) علیه کشتیرانی در خلیج فارس ترتیب داد، ۷۳ حمله علیه کشتی هایی انجام شد که مبدأ و مقصد آنها کویت یا عربستان سعودی بود. در این سال ایران ۸۰ بار و عراق ۸۳ بار به نفتکش ها حمله کردند درنتیجه تعداد کل حملات انجام شده در سال ۱۹۸۴ تا ۱۹۸۷، ۱۸۰حمله از سوی ایران و ۲۱۵ حمله از سوی عراق بوده است.

بدین ترتیب جنگ نفتکش ها که در سال ۱۳۶۳ شروع شده بود در سال ۱۳۶۶ توسعه یافت ودر همین سال تعداد کشتی هایی که هدف قرار گرفتند از تمام سال های گذشته بیشتر بود و بدین سان بود که هواپیماهای عراق با موشکهای جدید دریافتی از غرب و قابلیت سوختگیری در هوا تمامی بنادر نفتی ایران را در خلیج فارس به خطر انداختند.

مهم ترین و مشهورترین بخش این مرحله از جنگ در منطقه استراتژیک خلیج فارس با آمریکایی شدن جنگ متمایزمی شود. حمله ی اشتباهی موشک اگزوست هواپیمای عراقی به ناو یو- اس- اس- استارک در ۱۳۶۶/۲/۲۷ (۱۷می۱۹۸۷) و تماس های کویت با مسکو برای کمک و حفاظت از کشتی های بی طرف و متعاقب آن پذیرش آمریکا از درخواست کویت برای

نصب پرچم آمریکا بر فراز کشتی های کویتی و انجام دادن اقداماتی برای محافظت از نفتکش ها در برابر حملات ایران، آمریکا را وارد جنگ مستقیم با ایران در خلیج فارس نمود و پای اروپای غربی را نیز به میدان کشید.

در ۱۳۶۶/۵/۲ (۲۴جولای۱۹۸۷) که نفتکش غول پیکر بریجتون در حالی که توسط ناوگان آمریکا اسکورت می شد، با مین دریایی برخورد و آسیب دید و این حادثه دیگری بود که غرب را تحریک و مصمم نمود.

در ۱۳۶۶/۷/۲۴ ایران با یک موشک کرم ابریشم در آب های کویت به نفتکش سی- آویل سیتی با پرچم آمریکا حمله کرد و متعاقب آن بود که در ۱۳۶۶/۷/۲۷ سکوهای نفتی رشادت توسط ۴ رزم ناو آمریکائی مورد حمله قرار گرفت.

در ۱۸آوریل۱۹۸۸ (۱۳۶۷/۱/۲۹) باردیگر رزم ناوهای آمریکا به سکوهای نفتی نصر و سلمان حمله و آنها را به طور کامل منهدم کردند. در این حمله علاوه بر انهدام سکوهای مذکور، دو رزم ناو ایرانی سهند و جوشن را غرق و به یک شناور دیگر ایران خساراتی وارد کردند و در ۱۳۶۷/۴/۱۲ بود که حمله موشکی ناو آمریکائی وینسنس به هواپیمای مسافربری ایرباس ایران بر فراز خلیج فارس، موجب شهادت ۲۹۰ مسافر غیر نظامی این هواپیما گردید.

۴۴- نقش جنبش عدم تعهد در جنگ عراق علیه ایران را شرح دهید؟

جنبش عدم تعهد در پی کوشش های مستمر نهرو،سو کارنو،ناصر و تیتو ، در روز ۱۸ آوریل ۱۹۵۵،در باندونگ اندونزی در عرصه ی سیاسی جهان سرد اعلام موجودیت کرد. طی این اعلامیه ، اصول دهگانه ای به تصویب رسید که بیانگر اهداف و مقاصد تشکیل این جنبش بود؛اصولی که رهایی و عدم وابستگی در برابر بلوک شرق و بلوک غرب را تشویق و ترویج کرد.دولت ایران و عراق هر دو در این کنفرانس شرکت نموده ، از آمال و مقاصد ان جنبش حمایت کردند. اما ایران به لحاظ پیوستن به پیمان نظامی بغداد، نتوانست در نخستین اجلاس سران کشورهای غیر متعهد حضور یابد و از آن به بعد نیز مساله ی عضویت ایران در این جنبش مطرح نشد. در سال ۱۹۷۹، بعد از انقلاب اسلامی و از هم پاشیدن پیمان سنتو، مسأله عضویت ایران در جنبش به طور جدی مطرح شد و این عضویت، در کنفرانس ششم سران در هاوانا تحقق پذیرفت. اما عراق از همان اوان تشکیل جنبش عدم تعهد،به عضویت آن درآمده بود.در پی لغو عهد نامه ی مرزی ۱۹۷۵ از طرف عراق و حمله ی این کشور به خاک جمهوری اسلامی ایران در میان دو کشور عضو جنبش عدم تعهد جنگی شعله ور شد. این سازمان برای خاتمه جنگ تلاش هایی انجام داد؛ خصوصا در روزهای آغازین تجاوز، با تشکیل کمیته ی حسن نیت ، به منظور ایجاد پل تفاهم بین ایران و عراق و با انجام تحرکات دیپلماتیک وسیع از سوی وزرای خارجه ی کوبا، هند و یوگسلاوی در جهت اختتام جنگ،موضع فعالی را اتخاذ کرد،که تمامی این تلاشها تا زمان صدور قطعنامه ی ۵۹۸ شورای امنیت ، با موفقیت همراه نبود.

۴۵- چرا عراق به کویت حمله کرد؟

اگر چه کارشناسان نظامی و سیاسی جهان ،عوامل متعددی از قبیل : جغرافیا ،منابع طبیعی،قدرت نظامی و غیره را علت تجاوز عراق به کشور کویت ذکر کردند،ولی همه ی این ها را می توان تمهیداتی برای تجاوز دانست. اگر قدری درباره ی اهداف و نیات استکبار جهانی مطالعه کنیم، هدف اصلی آنان از تحمیل جنگ به ایران ،سرنگونی نظام جمهوری اسلامی بود. در ازای این مقصود، بزرگترین مجتمع های نظامی صنعتی را در خاورمیانه ایجاد کردند. دولت های غربی نیز با انتقال تکنولوژی نظامی، کشورعراق را قادر ساخته بودند انواع سلاح های شیمیایی و موشک های بالستیکی را تولید کند. علاوه بر آن ؛ حمایت مالی،توان خرید اسلحه و تجهیزات نظامی عراق را طی سالهای ۱۹۸۳ تا ۱۹۸۵ به بیش از ۸۴ میلیارد دلار افزایش داد.

همچنین از نظر کمیت نیروهای نظامی،عراق دارای چهارمین ارتش جهان بود و تعداد نیروهای مسلح آن کشور به یک میلیون و هشتصد هزار نفر بالغ می شد. ارتش عراق دارای ۶۰۰ هواپیما و ۶۰۰۰ تانک بود. این ارتش از نظر کیفیت طی هشت سال جنگ با ایران ، تجارب بسیار آموخته و کارآزموده و مجرب شده بود.

صدام حسین با همه ی این تجهیزات، طی هشت سال جنگ علیه ایران سرانجام نتوانست خواسته ی اربابان خود را برآورده کند و پیش بینی ها نشان می داد با قبول مجدد معاهده ی ۱۹۷۵ و روند اجرای قطعنامه ۵۹۸، تسلیم شرایط ایران شود. استکبار جهانی با پایان یافته تلقی کردن جنگ عراق علیه ایران ، حضور ارتش قوی و مجهز ی را به صلاح منطقه و منافع خود نمی دانست

۴۶– چرا عراق منافقین را تجهیز و تشویق نمود به ایران حمله کنند؟

بعد از پذیرش قطعنامه توسط ایران و شکست ارتش عراق ، صدام برای اینکه مورد سرزنش سایر کشورها قرار نگیرد و از طرفی از توان منافقین بتواند استفاده کند و به اهداف که داشت و نتوانست به آن دست یابد و از منافقین استفاده نمود و هدف نهایی صدام این بود که اگر منافقین پیروز شدند برنده جنگ خواهد بود و اگر شکست بخورندساختار نظامی منافقین از هم متلاشی شده و در آینده صدام از توان نظامی آنها آسیب نخواهد دید.

۴۷– مقایسه بین قطعنامه های جنگ ایران و عراق – عراق و کویت را بنویسید؟

اولین قطعنامه الزام آور جنگ عراق علیه ایران بعد از ۷ سال صادر شده ولی طی ۷۲ ساعت شورای امنیت در جنگ عراق علیه کویت ۴ قطعنامه الزام آور تصویب نمود.

۴۸–ایران به چه دلیل در ابتدای جنگ نتوانست جلوی پیشرو ی عراق را بگیرد؟

علت اصلی حاکمیت تفکر امپریالیسم در بنی صدر بود و علت دیگر عدم بکار گیری نیروهای مردمی که بنی صدر مخالف آن بود. که درسوال پنجم به آن اشاره شده است.

۴۹– قطعنامه ۵۹۸ در چه شرایطی در شورای امنیت به تصویب رسید؟

قطعنامه ۵۹۸ در شرایطی در شورای امنیت تصویب شد که ایران در اوج قدرت نظامی ،سیاسی ، اقتصادی قرار داشت و حامیان صدام بعد از عملیات غرور آفرین کربلای ۵ متوجه شدند که صدام پیروز جنگ نخواهد بود و به گفته تحلیلگران این قطعنامه بیشتر برای نجات صدام بود.

۵۰–آیا از نظر حقوقی ادامه جنگ بعد از فتح خرمشهر به عهده ایران نبود؟

در جنگ تحمیلی رژیم عراق علیه ایران ، سه نوع پایان قابل تصور بود:

اولا، ایران مغلوب و رژیم عراق غالب شود

ثانیا، عراق مغلوب و ایران غالب شود

ثالثا ، یک تصمیمی بین المللی جنگ را خاتمه دهد

فرض اول، تحقیقاً منتفی است ، زیرا اگر قرار بود که ایران مغلوب شود، در همان روزهای اول جنگ که غافلگیر شده بود و در اثر درگیری با مشکلات طبیعی بعد از انقلاب ، آمادگی مقابله با تهاجم گسترده ی رژیم عراق را نداشت ، می بایست از پا در می آمد. اما دیدیم که چگونه توانست به طرز معجزه آسایی خود را تجهیز کند و در فاصله ای کوتاه ، نه تنها تمامی اراضی اشغالی را از دشمن پس بگیرد ، بلکه به تعقیب متجاوز در خاک او نیز بپردازد. از طرف دیگر ، به فرموده ی امام راحل (ره) ملتی که با تکیه بر ایمان و اراده ی الهی می جنگد ، شکست در منطق او راه ندارد . فرض دوم ، این که رژیم عراق مغلوب شود، که این فرض هم محقق الوقوع نبود، زیرا حامیان و متحدان رژیم عراق به هر قیمتی اجازه شکست رژیم عراق را نمی دادند ، و حامیان و متحدان رژیم عراق به هر قیمتی اجازه شکست رژیم عراق را نمی دادند ، و دیدیم که در راستای حمایت از او تمامی قوانین بین المللی را نقض کردند و سلاح های مخرب میکروبی و شیمیایی را در اختیار او قرار دادند ، و صدام حسین هم با آرامش خاطر ، آن ها را وقیحانه علیه رزمندگان ما به کار گرفت. فرض سوم ، تصمیمات بین المللی بود که تا صدور قطعنامه ی ۵۹۸ اقدام به این کار نشده بود. از این رو برابر ماده ۵۱ منشور ملل متحد ، کشوری که مورد تجاوز قرار گیرد تا زمانی که شورای امنیت تدابیر اجرایی جهت دفع تجاوز اتخاذ نکند ، حق دارد از خود دفاع نماید ، اما به محض این که شورای امنیت تدابیر لازم را اتخاذ کرد ، باید کشور مورد تجاوز از ادامه حملات خودداری کند، تا شورای امنیت بتواند با طیب خاطر به فعالیت خود در زمینه ی شناسایی و تنبیه متجاوز ادامه دهد.

۵۱– برای دفع تجاوز عراق ایران چه اقداماتی انجام داد؟

۱. افزایش توان نظامی
۲. فرماندهی امام راحل (ره) با حذف بنی صدر
۳. حذف تفکر لیبرال ها در تصمیم گیر ی و رویکردی کلاسیک به جنگ
۴. تجهیز گروهای مردمی (بسیج)
۵. وحدت بین ارتش و سپاه
۶. خود باوری و اراده ی ملی
۷. تغییر فرایند دفاعی

۵۲– هشت سال دفاع مقدس به چند دوره تقسیم می گردد نام ببرید؟

به چهار دوره تقسیم شده که عبارتند از :

الف) ورود عراق به ایران ب) جلوگیری از پیشروی بیشتر ارتش عراق

ج) رسیدن به مرزهای بین المللی د) ورود ایران به خاک عراق

۵۳– هشت سال دفاع مقدس به چند دوره فرماندهی تقسیم می شود؟

به سه دوره فرماندهی تقسیم که عبارتند از:

الف) بنی صدر ب) آقای رضایی وشهید صیادشیرازی ج) آیت ا... هاشمی رفسنجانی

۵۴– افزایش توان دفاعی ایران در چه مرحله از جنگ صورت پذیرفت؟

در مرحله دوم جنگ یعنی دوره فرماندهی آقای رضایی و شهید صیاد شیرازی توان رزمی و دفاعی افزایش یافته بود.

۵۵– خصوصیات فردی صدام را شرح دهید؟

او فردی خود شیفته و دارای روحیه خشن ،جاه طلب ، توسعه طلب و اعتقاد راسخ به پان عربست ، خود محور و نداشتن اطمینان به حتی به نزدیکان خود ، شکاک و داشتن روحیه صرفا نظامی با داشتن آرزوی رهبریت جهان عرب

۱– مناقشات مرزی ایران و عراق در چه سالی آغاز گردید؟

۲– چهار مورد مشترک قراردادهای مرزی بین ایران و عثمانی (عراق) را بنویسید؟

۳– وضعیت سیاسی ایران قبل از جنگ را توضیح دهید؟

۴– وضعیت اقتصادی قبل از جنگ را توضیح دهید؟

۵–وضعیت نظامی ایران قبل از جنگ را توضیح دهید؟

۶– وضعیت سیاسی عراق قبل از جنگ را توضیح دهید؟

۷– وضعیت اقتصادی عراق قبل از جنگ راتوضیح دهید؟

۸– وضعیت نظامی عراق قبل از جنگ را توضیح دهید؟

۹– مهمترین اهداف عراق از حمله به ایران را نام ببرید؟

۱۰–تجاوز سراسری عراق در چه تاریخی شروع شد؟

۱۱– موضوع گیری امام دربرابر تهاجم ارتش عراق چه بود؟

۱۲– دلایل ادامه جنگ بعد از فتح خرمشهر چه بود؟

۱۳–مواضع کشورها بعد ازفتح خرمشهر چه بوده است ؟

۱۴– مواضع سازمانهای منطقه ای و بین المللی بعد از فتح خرمشهر چه بود؟

۱۵–پنج عملیات برون مرزی رزمندگان اسلام را نام ببرید؟

۱۶– دلایل ایران برای عملیات برون مرزی را بنویسید؟

۱۷– تفکر لیبرالیسم را توضیح دهید؟

۱۸–دلایل ایران برای پذیرش قطعنامه ۵۹۸ را توضیح دهید؟

۱۹– بند ۵۱ منشور سازمان ملل را توضیح دهید؟

۲۰– طرح اجرایی دبیر کل پیرامون قطعنامه ۵۹۸ را شرح دهید؟

۲۱– نقاط مثبت ۵۹۸ را شرح دهید؟

مرکز نشر و گسترش معارف و ارزشهای ماندگار انتظامی و دفاع مقدس

۲۲– نقاط منفی ۵۹۸ را شرح دهید؟

۲۳– اقدامات عراق پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط ایران چه بود؟

۲۴– عملیات مرصاد توسط چه کسانی و در کدام منطقه انجام پذیرفت؟

۲۵– اهداف عملیات مرصاد (فروغ جاویدان) را بنویسید؟

۲۶– در چه شرایطی عراق مجبور به قبول مجدد قرار داد الجزایر شد؟

۲۷– ایران به چه دلیل قطعنامه ۵۹۸ را در ابتداء نپذیرفت؟

۲۸– تولد تفکر بسیجی را شرح دهید؟

۲۹– پیامدهای ۸ سال دفاع مقدس را شرح دهید؟

۳۰– سنگر سازان بی سنگر لقب چه کسانی است ؟ اهم اقدامات آنها را در جنگ بنویسید؟

۳۱– نقش مساجد را در جنگ بنویسید؟

۳۲– نقش زنان را در جنگ بنویسید؟

۳۳– نقش ایثار و شهادت طلبی را در جنگ بنویسید؟

۳۴– عملیات والفجر ۸ در کجا و منجر به آزادی کدام شهر گردید؟

۳۵– نقش شهید هاشمی را در جنگ بنویسید؟

۳۶– نقش شهید باقری و شهید سوداگر را در جنگ بنویسید؟

۳۷– بایدها و نبایدهایی که امام برای ورود به خاک عراق را تعیین نموده بودند را بنویسید؟

۳۸– بند ۷ قطعنامه ۵۹۸ را بنویسید؟

۳۹– قرارداد ۱۹۷۵را چه کسانی امضاء کردند؟

۴۰– بعد از عزل بنی صدر فرماندهی جنگ را امام (ره) به چه کسی واگذار کرد؟

۴۱–وحدت بین سپاه و ارتش در زمان فرماندهی چه کسی صورت پذیرفت؟

مرکز نشر و گسترش ارزشهای ماندگار انتظامی و دفاع مقدس

۴۲– اولین عملیات برون مرزی و آبی ایران کدام عملیات است؟

۴۳– حمله عراق به نفتکش ها از چه زمانی شدت گرفت؟

۴۴– نقش جنبش عدم تعهد در جنگ عراق علیه ایران را شرح دهید؟

۴۵– چرا عراق به کویت حمله کرد؟

۴۶– چرا عراق منافقین را تجهیز و تشویق نمود به ایران حمله کنند؟

۴۷– مقایسه بین قطعنامه های جنگ ایران و عراق – عراق و کویت را بنویسید؟

۴۸–ایران به چه دلیل در ابتدای جنگ نتوانست جلوی پیشروی عراق را بگیرد؟

۴۹– قطعنامه ۵۹۸ در چه شرایطی در شورای امنیت به تصویب رسید؟

۵۰–آیا از نظر حقوقی ادامه جنگ بعد از فتح خرمشهر به عهده ایران نبود؟

۵۱– برای دفع تجاوز عراق ایران چه اقداماتی انجام داد؟

۵۲– هشت سال دفاع مقدس به چند دوره تقسیم می گردد نام ببرید؟

۵۳– هشت سال دفاع مقدس به چند دوره فرماندهی تقسیم می شود؟

۵۴– افزایش توان دفاعی ایران در چه مرحله از جنگ صورت پذیرفت؟

۵۵– خصوصیات فردی صدام را شرح دهید؟

مرکز تحقیق و گسترش معارف و آموزشهای ماندگار انتظامی و دفاع مقدس